



KEMENTERIAN KEWANGAN



RINGKASAN BELANJAWAN



MEMBUGAR EKONOMI, MENJANA PERUBAHAN, MENSEJAHTERA RAKYAT

Kandungan

6 TUMPUAN 1

MENJANA PERUBAHAN KE PUNCAK MAKNA

6 IKHTIAR 1: TANGGUNGJAWAB FISKAL DAN PENGURUSAN HUTANG

7 IKHTIAR 2: KUTIPAN HASIL

7 IKHTIAR 3: PENYASARAN SUBSIDI

9 IKHTIAR 4: ANGGARAN PERBELANJAAN 2025

10 IKHTIAR 5: PEMBANGUNAN TERANGKUM

13 IKHTIAR 6: KERJASAMA AWAM-SWASTA

14 IKHTIAR 7: PERANGI RASUAH

14 IKHTIAR 8: INSTITUSI PARLIMEN

15 IKHTIAR 9: REFORMASI PERUNDANGAN

16 IKHTIAR 10: REFORMASI INSTITUSI KERAJAAN

17 IKHTIAR 11: ILTIZAM KECEKAPAN PENTADBIRAN

20 IKHTIAR 12: SEJATI MADANI

22 IKHTIAR 13: PENGGUNAAN SUMBER YANG OPTIMUM

23 IKHTIAR 14: KESELAMATAN SIBER

24 IKHTIAR 15: MUSIBAH DAN BENCANA

26 TUMPUAN 2

MEMBUGAR EKONOMI KE MEDAN JAYA

26 IKHTIAR 16: KERANGKA INSENTIF PELABURAN BAHARU

27 IKHTIAR 17: PELABURAN STRATEGIK

30 IKHTIAR 18: SYARIKAT MULA NIAGA

31 IKHTIAR 19: DIGITALISASI DAN AUTOMASI

33 IKHTIAR 20: ZON EKONOMI KHAS JOHOR-SINGAPURA

34 IKHTIAR 21: SOKONGAN PASARAN EKSPORT

34 IKHTIAR 22: PELANCONGAN DAN KEBUDAYAAN

36 IKHTIAR 23: KEPENGERUSIAN ASEAN-MALAYSIA 2025

37 IKHTIAR 24: PERALIHAN TENAGA

40 IKHTIAR 25: PERLINDUNGAN KHAZANAH ALAM

41 IKHTIAR 26: KETERJAMINAN MAKANAN

44 IKHTIAR 27: PERLADANGAN DAN KOMODITI

46 IKHTIAR 28: DAYA CIPTA KEWANGAN ISLAM

47 IKHTIAR 29: PEMBANGUNAN INDUSTRI HALAL

48 IKHTIAR 30: PEMBANGUNAN TANAH WAKAF

49 IKHTIAR 31: BANTUAN DAN PEMBIAYAAN PERNIAGAAN

69 IKHTIAR 32: KEMUDAHAN PENJAJA DAN PENIAGA KECIL

69 IKHTIAR 33: TRANSFORMASI EKONOMI BUMIPUTERA

71 TUMPUAN 3

MENSEJAHTERA RAKYAT KE TAHAP BAHAGIA

- 71 IKHTIAR 34:** KOS SARA HIDUP RAKYAT
- 74 IKHTIAR 35:** PENDAPATAN RAKYAT
- 75 IKHTIAR 36:** PERLINDUNGAN SOSIAL
- 77 IKHTIAR 37:** PENDIDIKAN ARUS PERDANA
- 79 IKHTIAR 38:** PENDIDIKAN TINGGI
- 82 IKHTIAR 39:** KECERDASAN BUATAN (AI)
- 83 IKHTIAR 40:** PEMERKASAAN TVET
- 86 IKHTIAR 41:** PENJAGAAN KESIHATAN
- 89 IKHTIAR 42:** RUMAH KEDIAMAN RAKYAT
- 93 IKHTIAR 43:** PRASARANA ASAS DESA
- 94 IKHTIAR 44:** KETERSAMBUNGAN DIGITAL
- 94 IKHTIAR 45:** PENGANGKUTAN AWAM
- 97 IKHTIAR 46:** GOLONGAN WANITA
- 100 IKHTIAR 47:** ANAK MUDA
- 101 IKHTIAR 48:** KANAK-KANAK
- 106 IKHTIAR 49:** WARGA EMAS
- 106 IKHTIAR 50:** ORANG KURANG UPAYA
- 108 IKHTIAR 51:** ORANG ASLI
- 109 IKHTIAR 52:** PELUANG KEDUA
- 110 IKHTIAR 53:** SYIAR ISLAM
- 112 IKHTIAR 54:** PEMBANGUNAN SUKAN
- 114 IKHTIAR 55:** KESUKARELAWANAN
- 115 IKHTIAR 56:** BAHASA DAN KARYA KREATIF
- 116 IKHTIAR 57:** KESELAMATAN DALAM NEGERI DAN PERTAHANAN
- 118 IKHTIAR 58:** URUSAN SEMPADAN NEGARA
- 120 IKHTIAR 59:** PENJAWAT AWAM

TUMPUAN 1: MENJANA PERUBAHAN KE PUNCAK MAKNA

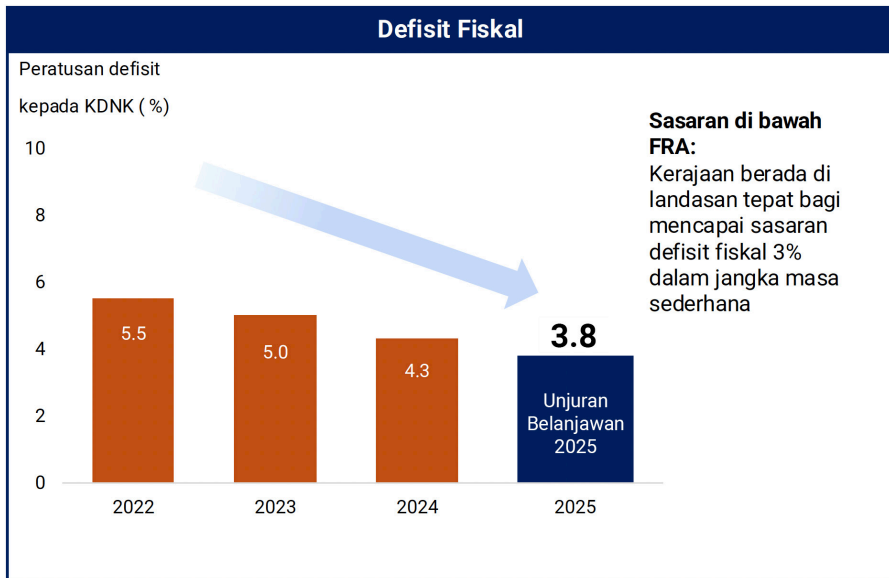
1. Tanggungjawab Fiskal & Pengurusan Hutang

- Unjuran pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) Malaysia 2025 **4.5% - 5.5%**
- Unjuran Bank Dunia bagi KDNK 2024 **4.9%**

KDNK 2024 dianggar mencatat pertumbuhan lebih kukuh antara 4.8% - 5.3% berbanding unjuran asal	
Tahun	KDNK
2023	3.6%
2024 - Unjuran Belanjawan	4.0% - 5.0%
2024 - Kemaskini	4.8% - 5.3%
2025 - Unjuran Belanjawan	4.5% - 5.5%

- Unjuran defisit fiskal bagi tahun 2025 **3.8%**

Kedudukan Fiskal Kerajaan Persekutuan



2. Kutipan Hasil

- Unjuran hasil Kerajaan bagi tahun 2025 **RM339.7b**

3. Penyasaran Subsidy

- Jumlah keseluruhan peruntukan untuk subsidi, bantuan dan insentif **RM58.2b**
- Penjimatan tahunan melalui penyasaran subsidi elektrik di mana 85% rakyat kekal menikmati subsidi sementara pengguna elektrik melebihi 600 kWj perlu membayar penuh tanpa subsidi **RM4b**
- Pelarasan tarif air telah dilaksanakan mulai Februari 2024 bagi mengurangkan beban pengurusan kewangan negeri -
- Jangkaan penjimatan tahunan melalui pengapungan harga ayam tanpa menjejaskan bekalan ayam di pasaran **RM1.2b**
- Jangkaan penjimatan tahunan melalui penyasaran subsidi diesel dengan jualan diesel bersubsidi menurun 30% dengan penjimatan lebih RM600 juta sebulan **> RM4b**
- Penyasaran subsidi petrol RON95 akan dilaksanakan pada pertengahan tahun 2025. Kerajaan akan terus menanggung subsidi bagi 85% rakyat yang dianggarkan sebanyak RM12 bilion -
- Peruntukan kepada Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) dan Jabatan Kastam Diraja Malaysia (JKDM) untuk membanteras ketirisan **RM60j**

- Hasil rampasan KPDM dan JKDM mencecah hampir RM2 bilion
- Memperkasa Suruhanjaya Persaingan Malaysia (MyCC) bagi mengengkang aktiviti kartel, pakatan harga dan monopoli

RM27j

Kerajaan Komited Melaksanakan Penyasaran Subsidi Secara Berperingkat



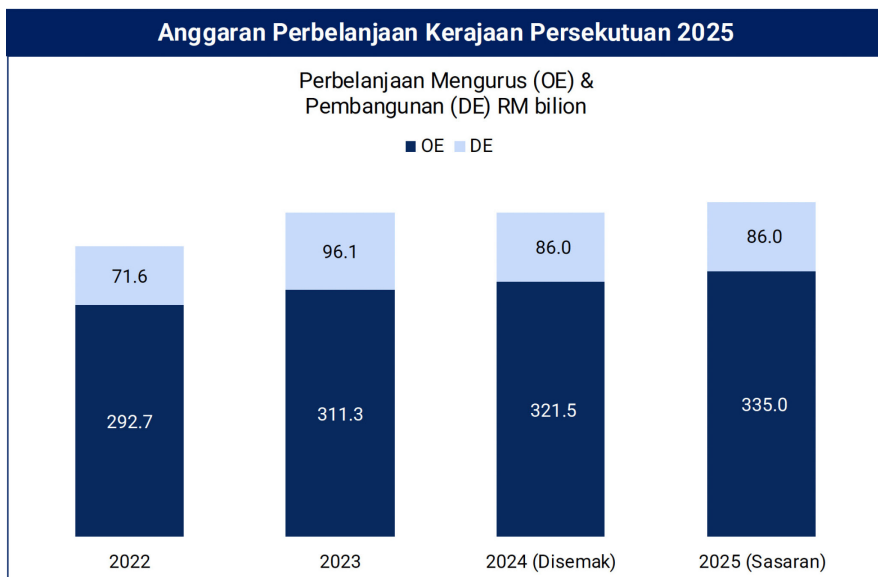
4. Anggaran Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan 2025

- Peruntukan Keseluruhan Belanjawan MADANI Ketiga: **RM421.0b***
 - a) Belanja Mengurus: **RM335.0 bilion**
 - b) Belanja Pembangunan: **RM86.0 bilion**
 - c) Simpanan Luar Jangka: **RM2.0 bilion**

**Tidak termasuk RM2.0 bilion simpanan luar jangka*

- Peruntukan selain Pembangunan Kerajaan seperti berikut:
 - a) Projek Usaha Sama Awam-Swasta (PFI): **RM9.0 bilion**
 - b) Pelaburan Langsung Domestik GLIC: **RM25.0 bilion**

Jumlah keseluruhan pelaburan awam: **RM120.0 bilion**



5. Pembangunan Terangkum

Projek-projek baharu akan diselaraskan semula mengikut keutamaan negeri antaranya:

Negeri	Projek
Perak	<ul style="list-style-type: none">a) Projek Penyaluran Air Mentah dari Sungai Perak untuk bekalan air di kawasan utara Perak dan Pulau Pinangb) Taman Perindustrian Hijau Bersepadu Kerian (KIGIP) sebagai hab hijau berteknologi tinggi pertama di Asia Tenggarac) Lembah Teknologi Tinggi Automatif (AHTV) di Tanjong Malim sebagai hab automotif negara dipacu oleh Proton dan Geelyd) Bandar Perindustrian Maritim Lumut (LuMIC) sebagai hab industri maritim serantau
Pahang	<ul style="list-style-type: none">a) Projek Tebatan Banjir Berkeutamaan Tinggi melibatkan sungai-sungai di Pahangb) Projek pembinaan Jalan Pintasan Cameron Highlands dengan menaik taraf jalan dari Bulatan McDonald's ke Persimpangan Brinchang
Johor	<ul style="list-style-type: none">a) Projek pelebaran Lebuhraya Utara Selatan (PLUS) daripada empat (4) kepada enam (6) lorong Fasa 3 dari Simpang Renggam ke Machapb) Projek RTS Johor-Singapura yang dijangka beroperasi pada 2027c) Projek Pembinaan Baraj dan Takungan Air Pinggiran Sungai di Sungai Sedili Besar, Kota Tinggi
Kelantan	<ul style="list-style-type: none">a) Projek pembinaan Loji Rawatan Air Machangb) Projek Pemanjangan Landasan Kapal Terbang di Lapangan Terbang Sultan Ismail Petra, Kota Bharu

Negeri	Projek
Melaka	<ul style="list-style-type: none"> a) Pembinaan Pusingan U Bertingkat dan <i>Direct U-Turn</i> dari Persimpangan Pulau Gadong hingga Persimpangan Taman Cheng Perdana, Melaka Tengah b) Pembinaan Pasar Besar Melaka Sentral
Perlis	<ul style="list-style-type: none"> a) Projek pembinaan jalan menghubungkan Jalan Pesisir Pantai ke Kuala Sanglang serta naik taraf Jalan Persiaran Wawasan, Kangar daripada dua (2) kepada empat (4) lorong b) Projek naik taraf Pos Kawalan dan pembinaan blok baharu di Kompleks ICQS Wang Kelian
Selangor	<ul style="list-style-type: none"> a) Rancangan Tebatan Banjir Sungai Langat 2 b) Pembesaran Pelabuhan Klang ke arah aspirasi sebagai 10 pelabuhan terbaik dunia. Kerajaan turut akan melebarkan jalan di Lingkaran Pulau Indah dan Pelabuhan Utara Klang
Kedah	<ul style="list-style-type: none"> a) Kulim Hi-Tech Park yang menempatkan syarikat semikonduktor dari Jerman, Infineon Technologies. Mereka bersetuju menambah pelaburan RM30.1 bilion untuk membina kilang fabrikasi kuasa silikon karbida (SiC) terbesar dunia b) Pembinaan Bangunan Tambahan Hospital Kulim
Kuala Lumpur	<ul style="list-style-type: none"> a) Membangun Rantau Warisan dengan membaik pulih Bangunan Sultan Abdul Samad, Bangunan Stesen Kereta Api Kuala Lumpur dan Carcosa Seri Negara oleh Khazanah b) Projek Lebuhraya Laluan Istana-Kiara (LIKE) daripada Jalan Duta ke Jalan Istana

Negeri	Projek
Negeri Sembilan	<ul style="list-style-type: none"> a) Projek Naik Taraf Jalan Bahau-Keratong, Jempol b) Projek Naik Taraf Loji Rawatan Kumbahan Serantau Kuala Sawah
Pulau Pinang	<ul style="list-style-type: none"> a) Projek LRT Pulau Pinang b) Projek Pembesaran Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang c) Projek Batu Kawan Industrial Park 3
Terengganu	<ul style="list-style-type: none"> a) Projek Rancangan Tebatan Banjir Sungai Tepoh dan Banggol Air Lilih, Kuala Nerus b) Loji Janakuasa Solar Hibrid Cypark, Merchang c) Projek Ladang Solar Terapung Hidro Hibrid Kenyir dan hab hidrogen hijau

- Peruntukan pembangunan Sabah **RM6.7b**
- Peruntukan pembangunan Sarawak **RM5.9b**
- Pemberian Khas kepada Sabah dan Sarawak **RM1.2b**

Peningkatan Ketara Kadar Pemberian Khas kepada Sabah dan Sarawak		
Tahun	Sabah (RM juta)	Sarawak (RM juta)
1973-2021	26.7	16.0
2022	125.6	16.0
2023	300	300
2024	306	306
2025	600	600

- 17 pakej kerja Pan Borneo Sabah Fasa 1B telah dikeluarkan Surat Setuju Terima (SST) meliputi jajaran Kota Belud ke Kudat; Tawau ke Kampung Lot M dan Telupid ke Ranau **RM9.7b**
- Pan Borneo Sarawak dijangka siap November 2024 **-**
- Empat (4) pakej kerja Sabah Sarawak Link-Road (SSLR) Fasa 2 telah dimuktamadkan **RM7.4b**
- Projek Pembesaran Lapangan Terbang Tawau, Sabah dan Lapangan Terbang Miri, Sarawak **RM253j**
- Pembangunan Pusat Kanser Sarawak di Kota Samarahan melalui kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Sarawak **RM1b**

6. Kerjasama Awam-Swasta

- Pelan Induk Kerjasama Awam-Swasta (PIKAS) bagi meningkatkan pelaburan swasta sebanyak RM78 bilion dan menjana 900,000 peluang pekerjaan menjelang 2030. Projek pembangunan mengambil kira elemen 'pengguna bayar'. Antara projek-projek berkepentingan rakyat yang menggunakan pakai pendekatan ini adalah: **-**
 - a) Hospital Sultanah Aminah 2 di Johor;
 - b) Lebuhraya Bertingkat Juru dan Sungai Dua, Pulau Pinang;
 - c) Lebu Raya WISE dari Gopeng ke Kuala Kangsar, Perak;

- d) Projek Tanaman Padi Lima Musim Dua Tahun di kawasan Lembaga Kemajuan Pertanian Muda (MADA), Kedah dan Perlis; dan
- e) Lebuhraya WCE bagi jajaran Banting ke Gelang Patah diberi keutamaan perancangan

7. Perangi Rasuah

- Peruntukan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) **RM360j**
- Rang Undang-Undang (RUU) Kebebasan Maklumat dan RUU Perolehan Kerajaan akan dibentangkan bagi memperkasa tatakelola dan kecekapan perkhidmatan awam -
- Pindaan ke atas Akta Audit bagi memberi kuasa kepada Ketua Audit untuk menyemak dan mengaudit pengurusan dana awam termasuk syarikat yang menerima jaminan Kerajaan di bawah pendekatan "*Follow The Public Money Audit*" -
- Peruntukan untuk Jabatan Audit Negara bagi memulakan pengauditan terhadap hampir 2,000 syarikat dan entiti yang menerima peruntukan dan jaminan Kerajaan **RM200j**

8. Institusi Parlimen

- Peruntukan untuk Parlimen termasuk memperkasa peranan Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Jawatankuasa Pilihan Khas Dewan Negara dan Dewan Rakyat sebagai badan semak dan imbang bagi memelihara kebebasan Institusi Parlimen **RM180j**

- Menyokong usaha All-Party Parliamentary Group Malaysia Sustainable Development Goals (APPGM-SDG) yang merentasi kawasan parlimen dan parti politik **RM20j**

9. Reformasi Perundangan

- Peruntukan Bahagian Hal Ehwal Undang-Undang, Jabatan Perdana Menteri sebagai komitmen memperhebat reformasi perundangan dan institusi **RM209j**
- Pembentukan Pasukan Reformasi Perundangan bagi menerajui usaha mengemaskini lebih 3,000 undang-undang lapuk khususnya undang-undang komersial seperti Akta Kontrak 1950 -
- Penubuhan Lembaga Pemantauan Kredit Pengguna bagi mengawal selia penyedia kredit bukan bank dan penyedia perkhidmatan kredit seperti syarikat pemfaktoran, pemajakan bukan bank dan "Beli Sekarang Bayar Kemudian" -
- Akta Kredit Pengguna (CCA) menyediakan rangka kerja untuk mengawal selia industri kredit bagi memastikan amalan kredit yang bertanggungjawab serta telus -
- Menaik taraf prasarana kehakiman termasuk pembangunan sistem e-Kehakiman bagi menyokong agenda digital **RM61j**
- Menggantikan Akta Bantuan Guaman 1971 dengan suatu Akta baharu yang lebih terangkum termasuk khidmat bantuan guaman secara digital -
- Pembangunan Akademi Kehakiman Syariah Malaysia di Bandar Enstek, Negeri Sembilan **RM137j**

10. Reformasi Institusi Kerajaan

- Penggabungan entiti Kerajaan dengan fungsi yang hampir sama bagi memastikan mandat penubuhan dapat dizahirkan dengan lebih efektif. Penggabungan ini termasuk:
 - a) Suruhanjaya Penerbangan Malaysia (MAVCOM) dan Pihak Berkuasa Penerbangan Awam Malaysia (CAAM);
 - b) Perbadanan InvestKL dan Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA);
 - c) Razak School of Government (RSOG) dan Institut Tadbiran Awam Negara (INTAN); dan
 - d) Perbadanan Pembangunan Halal (HDC) dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE)
- Garis Panduan Pengurusan dan Tatakelola Badan Berkanun Persekutuan (BBP) disediakan bagi memastikan badan berkanun mencapai tujuan penubuhan serta tidak tersasar daripada tujuan asal
- Penubuhan Pejabat Penyelaras Rasionalisasi Badan Berkanun Persekutuan bagi menelusuri semula hala tuju BBP, keupayaan kewangan serta pertindihan peranan. Sekitar 544 entiti di bawah ekosistem BBP terlibat dan turut diperluas merangkumi Syarikat Berhad Menurut Jaminan (CLBG)

11. Itizam Kecekapan Pentadbiran

- Penggubalan RUU Itizam Kecekapan Pentadbiran Awam meliputi tiga (3) anjakan besar iaitu mengurangkan birokrasi, mempercepat proses dan meningkatkan kecekapan penyampaian perkhidmatan -
- Agenda Reformasi Perkhidmatan Awam menumpukan lima (5) keberhasilan iaitu Nilai dan Tatakelola, Pembangunan Modal Insan, Pembangunan Organisasi, Penyampaian Perkhidmatan dan Sinergi Strategik Awam dan Swasta -
- Pasukan Petugas Khas Reformasi Agensi (STAR) akan bekerjasama dengan Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC) bagi memperluas Ikhtiar Reformasi Kerenah Birokrasi di semua agensi Kerajaan, termasuk mengkaji peraturan yang boleh memendekkan proses kelulusan untuk kemudahan rakyat, peniaga dan pelabur **RM25j**
- Penambahbaikan perkhidmatan kaunter-kaunter Kerajaan dan pewujudan saluran berpusat di Pusat Transformasi Bandar (UTC) bagi membantu rakyat susah untuk memohon bantuan merentasi pelbagai agensi termasuk: -
 - a) Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) telah menambah 1 jam waktu operasi kaunter;
 - b) Sebuah UTC akan dibangunkan di Seberang Perai, Pulau Pinang. Semua UTC akan dibekalkan dengan Sistem Penggiliran (QMS) supaya rakyat mendapat nombor giliran secara dalam talian sebelum berurusan (RM4j);

- c) Ikhtiar Kiosk Sentuhan MADANI akan dilaksanakan dengan menghimpun pelbagai kiosk perkhidmatan Kerajaan di kawasan tumpuan ramai supaya rakyat boleh berurusan dengan Kerajaan di luar waktu pejabat;
 - d) Penggunaan iPayment di semua kaunter Kerajaan sebagai platform pembayaran tanpa tunai; dan
 - e) Naik taraf klinik kesihatan di UTC (RM6j)
- **Pemeriksaan perkhidmatan bergerak bagi memenuhi keperluan masyarakat desa dan pedalaman: RM100j**
 - a) Peluasan perkhidmatan Mobile Community Services di Sabah dan Sarawak dengan cadangan lokasi termasuk Kampung Pangaraan, Sabah dan Pulau Buit, Sarawak (RM2j);
 - b) Peluasan perkhidmatan klinik bergerak yang meliputi fisioterapi, sokongan psikososial, latihan kepada ahli keluarga untuk menguruskan pesakit terlantar di rumah serta saringan mamogram oleh hospital pengajar universiti seperti PPUM (RM13j);
 - c) Klinik Kesihatan dan Klinik Gigi Bergerak termasuk penambahan sembilan (9) Klinik Gigi Bergerak menjadikan 54 buah di seluruh negara (RM63.4j);
 - d) Jerayawara Jaringan Pendidikan Kewangan (FEN) oleh Bank Negara Malaysia (BNM) ke seluruh negara untuk penerapan elemen literasi kewangan kepada masyarakat;
 - e) Science on Wheels oleh Pusat Sains Negara sebagai pusat sains mini bergerak bagi memperluaskan

jangkauan dan capaian program STEM ke kawasan luar bandar, pedalaman dan terpencil (RM5j);

- f)** Pemeraksanaan Perkhidmatan Menyemai Kasih Rakyat (MEKAR) JPN melalui 4WD MEKAR (RM1j);
- g)** Mahkamah dan Bantuan Guaman Bergerak (Justice on Wheels) (RM5j); dan
- h)** Bank BSN Bergerak ditambah empat (4) lagi menjadikan 16 buah terutamanya untuk Sabah dan Sarawak bagi memudahkan penyaluran bantuan Kerajaan (RM10j)

12. Sejati MADANI

- Peruntukan antara RM50,000 hingga RM100,000 kepada jawatankuasa masyarakat untuk kegiatan ekonomi komuniti -
- Perhebatkan ikhtiar Sejati MADANI dengan jalinan kerjasama lebih luas termasuk: **RM1b**
 - a) Merancakkan ekonomi komuniti di desa, bandar, pedalaman dan perkampungan Orang Asli di bawah seliaan ICU JPM. Jawatankuasa kampung akan memutuskan aktiviti ekonomi yang akan diceburi oleh komuniti (RM600j);
 - b) Memperluas manfaat Program Kampung Angkat MADANI di 200 kampung diterajui Kementerian/Jabatan (RM200j);
 - c) Peruntukan untuk universiti awam melaksana Kampung Angkat MADANI serta institusi TVET menawarkan khidmat komuniti dan khidmat TVET (RM100j); dan
 - d) Memperkasa komuniti Program Perumahan Rakyat (PPR) melalui pelbagai program sosioekonomi (RM100j)

- Syarikat sawit utama seperti KLK, IOI, SD Guthrie, TH Plantations dan United Plantations akan mengambil pekebun kecil sawit angkat yang berjiran dengan ladang mereka untuk memberikan bantuan meliputi bekalan benih terkini dan baja terbaik serta pematuhan piawaian mampan -

- Mudah cara proses perolehan bagi projek-projek berkepentingan rakyat: -
 - a) Had nilai bagi kerja gotong-royong ditingkatkan kepada RM200,000;

 - b) Had nilai sebut harga bagi kerja penyelenggaraan dan penggantian lif melibatkan perumahan rakyat dan kuarters dinaikkan sehingga RM1.2 juta; dan

 - c) Had nilai untuk lantikan terus dan sebut harga bagi semua kerja penyelenggaraan dan pembaikan kecil turut dinaikkan masing-masing kepada RM200,000 dan RM1 juta sebagai tambahan kepada projek sekolah, klinik daif dan fasiliti kesihatan sedia ada

13. Penggunaan Sumber Yang Optimum

- Kerajaan memutuskan agar operasi pejabat luar negara yang bukan di bawah satu bumbung untuk berpindah ke Pejabat Canseri atau digabungkan dengan pejabat berdekatan untuk menjimatkan kos operasi dan mengoptimumkan sumber -
- Pasukan Petugas Khas Reformasi Agensi (STAR) akan meneliti ruang dan bangunan yang kosong milik agensi Kerajaan, GLIC dan GLC untuk dimanfaatkan sebagai prasekolah, taska dan pusat latihan kemahiran -
- Pemusatan aplikasi agensi Kerajaan seperti PADU, JPJ dan LHDN di bawah Aplikasi Tunggal MyDigital ID seiring dengan transformasi digital -
- Memanfaatkan hasil penjualan Nombor Plat Khas (NPK) untuk memperluas MyLesen kepada 15,000 pelajar sekolah menengah/universiti serta belia daripada kumpulan B40 yang sedang mencari pekerjaan melalui pemilikan Lesen Memandu Malaysia (LMM) Kelas B2 (Motosikal) -
- Penjualan Nombor Pendaftaran Istimewa (NPI) kepada syarikat automotif secara pukal bagi membiayai inisiatif berpaksikan rakyat sedia ada seperti FlySiswa, Penukaran Topi Keledar Percuma kepada 67,000 keluarga B40, MyLesen dan Caruman Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri (SKSPS - PERKESO) -
- Kerajaan komited untuk menambahbaik tatakelola sistem pengurusan belanjawan berasaskan *outcome* (Outcome Based Budgeting) bagi memastikan setiap peruntukan disediakan mencapai objektif sekaligus memenuhi harapan dan keperluan rakyat -

14. Keselamatan Siber

- Memperhebat peranan Pusat Respons Penipuan Kebangsaan (NSRC) melibatkan kolaborasi Bank Negara Malaysia, PDRM dan institusi kewangan **RM20j**
- Peluncuran Portal Fraud Kebangsaan bagi memerangi penipuan dalam talian dengan kaedah pengesanan transaksi yang mencurigakan secara automatik -
- Pindaan Kanun Keseksaan [Akta 574] dan Kanun Prosedur Jenayah [Akta 593] bagi membolehkan tindakan lebih berkesan diambil oleh badan penguat kuasa untuk mengekang sindiket akaun keldai -
- Penggubalan RUU Keselamatan Dalam Talian bagi memastikan penyedia perkhidmatan bertanggungjawab untuk meningkatkan tahap keselamatan khususnya yang melibatkan kanak-kanak -
- Menambah sebanyak 100 perjawatan di Agensi Keselamatan Siber Negara (NACSA) bagi memperkukuh keselamatan siber negara **RM10j**
- Peruntukan untuk CyberSecurity Malaysia termasuk: **RM53j**
 - a) Pembangunan keupayaan penilaian dan pengujian keselamatan teknologi siber termaju (CENTREACT) (RM8j);
 - b) Pengukuhan pemantauan, pengesanan dan pelaporan ancaman siber (RM8j);
 - c) Pensijilan keselamatan digital dan privasi (RM7j);

- d) Pengukuhan keupayaan sistem forensik siber (RM6j);
 - e) Program galakan pemerkasaan keselamatan siber Malaysia kepada PKS (RM6j); dan
 - f) Pengukuhan modal insan etika siber nasional ke arah profesionalisme keselamatan siber (RM2j)
- Memastikan kecerdasan buatan dapat dimanfaatkan untuk mengesan, mencegah dan menangani jenayah atas talian **RM2.5j**
 - Kerajaan, melalui MCMC, memperketat kawal selia melalui Pasukan Petugas Khas Menangani Jenayah Dalam Talian yang melibatkan pelbagai Kementerian -

15. Musibah & Bencana

- Peruntukan dan penyaluran segera kepada PBT untuk kerja-kerja pembersihan dan naik taraf longkang dan parit bagi mengurangkan masalah banjir **RM150j**
- Peruntukan Keseluruhan Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA) termasuk persiapan mendepani musibah banjir (RM300 juta turut disediakan pada tahun ini sekiranya terjadi musibah banjir menjelang hujung tahun) **RM582j**
- Geran padanan disediakan segera kepada Yayasan GLIC dan GLC untuk memperhebat respons dan penyaluran bantuan kepada mangsa di kawasan terjejas banjir **RM20j**

- Kerja-kerja pembersihan dan menaik taraf longkang dan parit dalam usaha mengurangkan masalah banjir di beberapa kawasan hotspot di bawah PBT. Bagi memastikan pelaksanaan segera, JPS dan PBT dibenarkan melaksanakan perolehan sehingga RM1 juta melalui kaedah sebut harga dalam kalangan kontraktor G1 hingga G3 berdaftar secara undian **RM50j**
- Pengeluaran Surat Setuju Terima (SST) bagi 12 projek Rancangan Tebatan Banjir (RTB), antaranya melibatkan: **RM3b**

 - a) RTB Sungai Damansara, Selangor;
 - b) RTB Sungai Likas, Kota Kinabalu, Sabah;
 - c) RTB Sungai Triang, Bera, Pahang;
 - d) RTB Sungai Tepoh dan Banggol Air Lilih, Kuala Nerus, Terengganu; dan
 - e) Pembangunan Lembangan Sungai Bersepadu Sungai Kelantan Fasa 2, Kota Bharu
- Program Pencegahan dan Pembaikan Cerun Seluruh Malaysia **RM251j**
- Program Pemulihan Tanah Jerlus di Kerian Laut, Perak; Kedah dan Perlis **RM21j**
- Melaksanakan Kajian Geoteknikal Struktur Lapisan Tanah di jalan-jalan utama sekitar Segi Tiga Emas Kuala Lumpur **RM10j**
- Pembaikan kerosakan balai Pasukan Bomba Sukarela (PBS) di seluruh negara **RM3j**

- Tingkatkan keupayaan bantuan konsular kepada diaspora Malaysia termasuk ketika berdepan situasi darurat, evakuasi dan keperluan lain yang mendesak

RM20j

TUMPUAN 2: MEMBUGAR EKONOMI KE MEDAN JAYA

16. Kerangka Insentif Pelaburan Baharu

- Pengenalan Kerangka Insentif Pelaburan Baharu yang menumpukan aktiviti bernilai tinggi pada suku ketiga 2025 yang berfokus kepada tahap kerencaman sektor ekonomi, penjanaaan pekerjaan berpendapatan tinggi, pewujudan perkumpulan ekonomi khas dan mengurangkan jurang ekonomi antara wilayah serta pelaburan berlandaskan ESG -
- Fasilitasi pelaburan yang inklusif untuk merangsang pertumbuhan ekonomi yang seimbang di seluruh negara dengan memperkenalkan dana pelaburan strategik bernilai RM1 bilion sebagai usaha meningkatkan kapasiti bakat tempatan dan menggalakkan aktiviti bernilai tinggi dilaksanakan di negara ini RM1b
- Kerajaan komited untuk memperkemas insentif sedia ada, mewujudkan insentif bukan cukai baharu serta mengkaji kebolehlaksanaan Kredit Cukai Pelaburan Strategik bagi mengurangkan kesan Global Minimum Tax (GMT) -
- MIDA akan menjadi pihak berkuasa melulus untuk pas pengajian melibatkan graduan bukan warganegara lepasan universiti tempatan bagi memenuhi keperluan modal insan dalam sektor-sektor NIMP -

17. Pelaburan Strategik

- Dana Pelaburan Bersama Strategik (CoSIF) di bawah NIMP 2030 untuk pelaburan padanan melalui platform pendanaan awam ekuiti (ECF) dan pembiayaan antara rakan setara (P2P) untuk pengembangan vendor tempatan dalam sektor E&E, kimia khusus dan peranti perubatan bagi mengukuhkan rantai bekalan tempatan dan ekosistem utama

RM131.5j

Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC)

Program/Skim	Peruntukan	Tujuan	Terma Pembiayaan
Dana Pelaburan Bersama Strategik NIMP 2030 (CoSIF)	RM131.5j	Dana pelaburan bersama melalui platform ECF dan P2P yang diluluskan SC bertujuan untuk menarik peserta pelabur dalam pembiayaan sektor keutamaan dan sektor pertumbuhan baharu yang dikenalpasti bawah NIMP2030	Platform ECF/P2P akan menilai kelayakan PKS dan MTC pemohon dalam sektor NIMP 2030 berdasarkan syarat-syarat yang ditentukan MITI Kadar pembiayaan, saiz dan tempoh: Akan ditentukan oleh platform ECF/P2P yang akan menerbitkan kempen pembiayaan syarikat pemohon Nisbah padanan 1:3 (RM1 akan dibiayai oleh CoSIF untuk setiap RM3 diterbitkan daripada kempen ECF/P2P)

- Dana Pembangunan Industri NIMP (NIDF) bagi menggalakkan inovasi syarikat tempatan untuk mengadaptasi teknologi dan mensasar pewujudan 3,000 kilang pintar menjelang 2030
- Ikrar kolektif oleh Syarikat Pelaburan Berkaitan Kerajaan (GLIC) untuk pelaburan langsung domestik berjumlah RM120 bilion dalam tempoh 5 tahun akan datang di bawah fasa pertama ikhtiar Program GEAR-uP (Government-linked Enterprises Activation and Reform Programme). RM25 bilion akan dilaburkan pada tahun 2025

RM68.5j

-

Komitmen Pelaburan Langsung Domestik Syarikat Pelaburan Berkaitan Kerajaan Selaras dengan Sektor Pertumbuhan Negara

<p>Tumpuan baharu untuk Malaysia...</p>	<p>... bagi merubah sektor strategik dan syarikat tempatan ...</p>	<p>... menjadi peneraju bagi syarikat tempatan dalam menjaga kebajikan pekerja dan komuniti...</p>	<p>... bertindak bersepadu merentasi GLIC dan Kerajaan</p>
<p>Pelaburan Langsung Domestik</p> <p>RM 120 bn</p> <p>2024-2028</p> <p>Di samping pelaburan sebanyak RM 440 bilion dalam pasaran modal awam</p> 	 <p>Pelaburan untuk melahirkan ekosistem bernilai tinggi bagi mencapai wawasan negara...</p> <p>... dengan menggembeng tenaga GLIC-GLIC bagi menyokong usahawan tempatan di setiap peringkat pertumbuhan</p>	<p>Mengiktiraf tanggungjawab untuk menjadi pemangkin kepada pembangunan negara dan keadilan sosial (cth., komitmen GLIC terhadap gaji sara hidup RM3,100)</p> 	 <p>Kerjasama silang merentasi GLIC dalam bidang strategik (cth., pelaburan oleh Khazanah dan KWAP untuk mengukuhkan ekosistem modal teroka)</p> <p>Kerjasama antara GLIC dan Kerajaan untuk meningkatkan kesihatan awam (cth., Rakan KKM)</p>

Program Pelaburan Pasaran Persendirian oleh Syarikat Pelaburan Berkaitan Kerajaan

Program/Dana	Saiz program (RM juta)	Tempoh	Tujuan
Dana Pemacu (KWAP)	6,000	2024-2028	Untuk memperkukuh pasaran persendirian Malaysia mencakup ekuiti persendirian, prasarana dan hartanah
Dana Perintis (KWAP)	1,000	2024-2028	Menyokong aktiviti syarikat mula niaga dan modal teroka tempatan melalui pelaburan langsung dan tidak langsung
National Fund-of-Funds (Khazanah)	1,000	2024-2028	Pelaburan menasarkan syarikat mula niaga berdaya cipta dan bertumbuh tinggi melalui dana modal teroka dan ekuiti persendirian
Program Syarikat Mid-Tier (Khazanah)	1,000	2024-2028	Untuk meningkatkan daya saing syarikat tempatan dengan pertumbuhan dan bernilai tinggi melalui pembiayaan dan program sokongan
Pembangunan Ekosistem Semikonduktor (Khazanah)	1,000	2024-2028	Untuk menerajui pelaburan bagi menyokong ekosistem semikonduktor tempatan

18. Syarikat Mula Niaga

- National Fund-of-Funds (NFOF) yang akan ditubuhkan oleh Khazanah dengan dana RM1 bilion untuk tempoh 4 tahun bagi manfaat pengurus dana modal teroka melabur dalam syarikat mula niaga **RM300j**
- Dana Perintis di bawah KWAP dengan dana RM1 bilion untuk tempoh 4 tahun bagi menyokong aktiviti syarikat mula niaga tempatan **RM200j**
- Program di bawah Cradle Fund untuk mengenal pasti dan membantu syarikat-syarikat mula niaga yang berpotensi berkembang ke peringkat serantau dan global **RM50j**
- Geran padanan bagi menggalakkan kerjasama GLC dengan syarikat mula niaga melalui inisiatif modal teroka korporat di bawah Corporate Innovation Accelerator Programme kendalian Cradle Fund **RM15j**
- Bank Negara Malaysia akan memudah cara proses kelulusan aliran dana rentas sempadan di bawah Dasar Pentadbiran Pertukaran Asing bagi memperkukuh ekosistem modal teroka supaya kekal berdaya saing dalam menarik pelaburan asing. Kelulusan aliran dana rentas sempadan melibatkan syarikat pengurusan dana modal teroka dan ekuiti persendirian kini boleh dibuat berdasarkan jumlah saiz mandat dana -
- Penyediaan fasiliti yang kondusif bagi menarik perhatian syarikat-syarikat pemula memulakan perniagaan di Kuala Lumpur **RM5j**
- Pelbagai latihan keusahawanan PMKS di bawah The Centre for Entrepreneur Development and Research (CEDAR) **RM2j**

- Business Export Program untuk pengantarabangsaan PMKS dalam sektor bernilai tinggi (SME Bank) **RM5j**
- Dana Mudahcara MySTI - pemangkin penggunaan inovasi hasil R&D tempatan dalam perolehan Kerajaan **RM5j**
- Peruntukan kepada *startup*, antaranya: **RM77.5j**
 - a) Cradle Fund (RM24.5j);
 - b) MDV (TACT 2.0) (RM30j);
 - c) MDV (Tech FMG) (RM18j); dan
 - d) MRANTI (RM5j)

19. Digitalisasi dan Automasi

- Pelaburan berjumlah USD16.9 bilion daripada syarikat gergasi teknologi dunia AWS, Microsoft, Google dan Oracle secara berperingkat sehingga 2038 -
- Penubuhan Pejabat Kecerdasan Buatan Kebangsaan (NAIO) mengadun usaha mempertingkatkan penggunaan teknologi AI melalui kerjasama dengan akademik dan industri **RM10j**
- Pengisytiharan penubuhan Rangkaian Keselamatan AI ASEAN (ASEAN AI Safe) yang turut dianggotai negara tetangga dalam menggembeng kepakaran dan keselamatan AI **RM3j**
- Kerajaan bercadang melaksanakan mekanisme levi pelbagai peringkat awal tahun hadapan bagi mengurangkan kebergantungan pekerja asing. Hasil kutipan levi akan disalurkan kepada industri bagi automasi dan mekanisasi -

- Geran Padanan Digital PMKS dan Geran Digital Penjaja di bawah BSN untuk usahawan tempatan kekal berdaya saing dalam pasaran **RM50j**

- Memperkasa fungsi Pusat NADI di seluruh negara sebagai platform komuniti untuk meningkatkan pendapatan melalui aktiviti keusahawanan dalam talian, peruntukan untuk tempoh 5 tahun di bawah SKMM **RM100j**

- Meneruskan inisiatif Pusat Komuniti Desa bagi merapatkan jurang digital di kawasan luar bandar **RM10.5j**

- Geran padanan perbelanjaan R&D dan latihan yang layak bagi tingkatkan produktiviti: **RM20j**
 - a) Dana Pemacu Pelaburan Domestik (DIAF) bagi syarikat domestik (RM5j); dan
 - b) Dana Pemacu Pelaburan Langsung Asing (FIAF) bagi syarikat MNC (RM15j)

- Peruntukan bagi galakan aktiviti e-dagang di bawah MATRADE, MARA, MDEC **RM24j**

- Projek menaiktaraf infrastruktur asas kawasan perindustrian berintegrasi sedia ada **RM15j**

- Peluncuran portal sehenti pelabur InvestMalaysia sebagai titik sentuh utama pelabur dalam dan luar negara bagi memperoleh maklumat, data serta naratif strategik terkait hala tuju ekonomi negara **-**

20. Zon Ekonomi Khas Johor-Singapura

- Forest City telah diluluskan sebagai Pulau Bebas Cukai bagi menyokong aktiviti pelancongan dan ekonomi setempat. Sebagai tambahan pakej galakan cukai bagi Zon Kewangan Khas Forest City juga telah diumumkan pada September 2024 untuk merancakkan aktiviti perkhidmatan kewangan seperti perkhidmatan perniagaan global kewangan dan *fintech* -
- Skim Pejabat Keluarga Tunggal untuk Zon Kewangan Khas Forest City bagi menggalakkan pengurusan dana keluarga. Suruhanjaya Sekuriti Malaysia akan menjadi pihak berkuasa melulus bagi permohonan pas untuk kemasukan pelabur pasaran modal tertakluk kepada syarat yang ditetapkan -
- Kerajaan akan menyediakan insentif khas Zon Ekonomi Khas Johor-Singapura (JS-SEZ) bagi menarik pelaburan berkualiti dan pekerjaan bernilai tinggi. Insentif khas ini akan diumumkan menjelang akhir tahun ini -
- Penubuhan Invest Malaysia Facilitation Centre - Johor (IMFC-J) bagi mempercepat pelbagai proses kelulusan termasuk memberi khidmat nasihat yang dapat mengurangkan kerenah birokrasi di pelbagai peringkat untuk memudah cara pelaburan JS-SEZ -

21. Sokongan Pasaran Eksport

- Pelancaran Program Syarikat Mid-Tier oleh Khazanah Nasional bagi menyediakan pembiayaan yang menyokong pembinaan keupayaan syarikat tempatan **RM1b**
- Skim Insentif Pemampanan Pengeksport disediakan oleh EXIM Bank bagi mendorong pengeksport tempatan memperluas operasi ke pasaran luar **RM750j**
- Geran bayaran balik (MDG) bagi membantu pengeksport Malaysia mempromosi produk dan perkhidmatan buatan Malaysia di pentas antarabangsa khususnya meneroka pasaran baharu di Afrika, Amerika Latin dan Timur Tengah **RM40j**
- Membina dan menaik taraf Jalan Lingkaran Pulau Indah dan Pelabuhan Utara Klang, Selangor **RM107j**

22. Pelancongan & Kebudayaan

- Kempen Melawat Malaysia 2026 bagi mengangkat negara sebagai destinasi pelancongan utama Asia **RM400j**
- Geran Sepadan Sektor Pelancongan (GSSP) bagi penganjuran acara pelancongan **RM50j**
- Geran Sokongan Sektor Kebudayaan (GSSK) bagi penganjuran acara seni budaya **RM30j**
- Geran Sepadan Penerbangan Antarabangsa dan Charter (GSPC) bagi meningkatkan jumlah penerbangan asing **RM30j**
- Dana Galakan Melancong Malaysia (GAMELAN) bagi pemasaran aktiviti pelancongan **RM20j**

- Menggalakkan aktiviti seni, budaya dan warisan **RM5j**
- Mempromosikan budaya dan seni menerusi makanan warisan **RM5j**
- Menggalakkan pembangunan komuniti kraf tangan dan batik **RM5j**
- Pendigitalan bahan-bahan khazanah warisan negara dalam usaha memperkasa pendigitalan penyampaian perkhidmatan awam **RM15j**
- Menambah baik dan melengkap kawasan tumpuan pelancong dengan kemudahan asas, menjalin kerjasama ekopelancongan dan menyokong pencalonan UNESCO antaranya termasuk: **RM110j**
 - a) Menambah baik kemudahan di Taman Negara Endau Rompin, Johor; Pulau Redang, Terengganu; dan Pantai Tusan Bekenu, Sarawak;
 - b) Menjalin kerjasama ekopelancongan dengan UNDP dan Habitat Foundation; serta
 - c) Pencalonan UNESCO seperti Tapak Lombong Bijih Timah Sungai Lembing, Pahang; budaya perarakan Chingay dan tarian singa
- Memulih serta mengangkat nilai Bangunan Sultan Abdul Samad dan Carcosa Seri Negara oleh Khazanah sebagai ikhtiar berterusan dalam memelihara Kuala Lumpur sebagai bandar raya budaya dan kreatif. Ini termasuk pembinaan jambatan bertingkat yang akan menghubungkan Taman Botani Perdana dengan Carcosa Seri Negara mulai tahun hadapan **RM600j**

- Memulihara jambatan gantung monorel di Putrajaya agar menjadi tarikan pelancong **RM15j**
- Sokongan insentif penganjuran program pelancongan termasuk acara sukan antarabangsa **RM4j**
- Peruntukan Majlis Pelancongan Kesihatan Malaysia (MHTC) bagi program pelancongan kesihatan **RM31j**
- Peruntukan bagi Malaysia Convention & Exhibition Bureau (MyCEB) **RM8.2j**
- Peruntukan bagi muzium **RM60j**

23. Kepengerusian ASEAN-Malaysia 2025

- Penetapan agar semua Kementerian dan Jabatan yang terlibat dengan penganjuran mesyuarat dan aktiviti, hendaklah memperoleh kraf tangan daripada pengusaha tempatan bagi menyokong penggiat kraf tangan sempena Kepengerusian ASEAN-Malaysia 2025 -
- Memudahkan perolehan cenderamata sehingga had nilai RM100,000 dan sebut harga sehingga RM1 juta bagi menyokong penggiat kraf tangan sempena Kepengerusian ASEAN-Malaysia 2025 -

24. Peralihan Tenaga

- Dana Mudah Cara Peralihan Tenaga Negara untuk mengalihkan sektor tenaga ke arah mencapai sasaran gas rumah hijau sifar bersih seawal 2050 **RM305.9j**
- Projek NETR yang akan memasuki fasa pelaksanaan: -
 - a) Ladang Solar Terapung Hidro Hibrid Kenyir dan hab hidrogen hijau di Terengganu yang berupaya menghasilkan 1,000 MW dan separuh kapasiti ini akan digunakan untuk projek hab hidrogen hijau pertama di Terengganu melibatkan kerjasama PETRONAS dan Tenaga Nasional Berhad (TNB); dan
 - b) Pelaksanaan Program Large Scale Solar (LSS) untuk membangunkan loji jana kuasa solar berskala utiliti dengan tawaran kuota 2,000 MW. Proses bidaan telah ditutup dan penilaian dijangka selesai selewat-lewatnya Disember 2024
- Inisiatif bagi meningkatkan capaian Tenaga Boleh Baharu (TBB) -
- Pelaburan oleh UEM Lestra dan TNB bagi meningkatkan keupayaan rangkaian transmisi dan pengedaran serta menyahkarbon kawasan perindustrian bagi menampung keperluan industri terhadap TBB **RM16b**
- Program Corporate Renewable Energy Scheme (CRESS) sebagai inisiatif akses grid terbuka bagi membolehkan syarikat korporat memperolehi dan memilih bekalan elektrik hijau secara langsung daripada penjana TBB di pasaran -

- Program Net Energy Metering (NEM) dilanjutkan sehingga 30 Jun 2025 sebagai galakan pemasangan sistem solar PV seperti berikut:
 - a) Kuota tambahan sebanyak 50 MW untuk pengguna kategori domestik di bawah program NEM Rakyat; dan
 - b) Kuota tambahan sebanyak 300 MW untuk pengguna kategori komersial dan industri di bawah program NEM NOVA
- Memperkenal program khusus yang mengutamakan reka bentuk struktur penjanaan TBB dwifungsi seperti konsep *agrivoltaic* bagi mengelakkan kesan negatif loji jana kuasa TBB terhadap pengeluaran bahan makanan
- Memperkenal Kontrak Prestasi Tenaga (Energy Performance Contracting (EPC)) untuk kegunaan semua agensi Kerajaan bagi meraih penjimatan sehingga 10% daripada jumlah bil elektrik
- Pemberian e-Rebat oleh Suruhanjaya Tenaga di bawah Program Nikmat Untuk Rakyat PETRA (NUR@PETRA) untuk menggalakkan:
 - a) Pengguna domestik membeli kelengkapan elektrik iaitu peti ais dan penyaman udara cekap tenaga; dan
 - b) Sektor industri dan komersial untuk membuat penggantian kelengkapan *chiller* yang lebih cekap tenaga

RM70j

- Menyediakan laluan pejalan kaki dan parkir kereta berbumbung yang dipasang dengan panel solar di Putrajaya sebagai contoh untuk bandar raya yang lain -
- Pembentangan RUU Rangka Kerja Kawal Selia Progresif Mengenai Pamerangkapan, Penggunaan dan Penyimpanan Karbon (CCUS) dalam masa terdekat -
- Penerusan Skim Galakan Penggunaan Motosikal Elektrik kepada rakyat berpendapatan tahunan RM120,000 ke bawah dengan nilai rebat tunai sebanyak RM2,400 bagi pembelian motosikal elektrik CKD **RM10j**
- Program Geran Audit Tenaga Bersyarat dan Pengurusan Tenaga bagi memastikan amalan kecekapan tenaga yang baik dalam sektor industri dan komersial **RM24j**
- Merangka program *rooftop* solar yang lebih holistik dengan mengambil kira keupayaan sistem dan rangkaian grid untuk menggalakkan lebih banyak ruang bumbung premis kediaman, industri, komersial dan juga pertanian memasang sistem solar *photovoltaic* (PV) -

25. Perlindungan Khazanah Alam

- Peruntukan Ecological Fiscal Transfer (EFT) bagi ikhtiar perlindungan hutan dan hidupan liar termasuk program penanaman semula pokok oleh Kerajaan Negeri. Sebanyak 50% daripada jumlah peruntukan yang diagihkan adalah tertakluk kepada prestasi pelaksanaan dan perbelanjaan oleh negeri **RM250j**
- Menambah bilangan renjer komuniti kepada 2,500 orang melalui Program Perlindungan Biodiversiti dan Rondaan (BP3) dan Smart Patrol di kawasan Hutan Simpan Kekal (HSK) dalam Central Forest Spine (CFS): **RM80j**
 - a) Veteran ATM dan PDRM (RM27j);
 - b) Orang Asli (RM20j); dan
 - c) Komuniti setempat, renjer komuniti Sabah & Sarawak (RM33j)
- Program Denai Sungai Kebangsaan (DSK) dan Program Pembersihan Sungai bersama Komuniti dilengkapi elemen *communication, education & public awareness* (CEPA) melibatkan komuniti di sekitar lokasi-lokasi berkenaan, antaranya di: **RM10j**
 - a) Sungai Anak Bukit, Kedah;
 - b) Sungai Pegalan, Sabah; dan
 - c) Sungai Entanak, Sarawak
- Menaik taraf loji rawatan kumbahan serantau sedia ada dan membina rangkaian paip pembentungan di Sungai Kim Kim, Johor untuk mengekang pencemaran air **RM693j**

- Pindaan ke atas Akta Kumpulan Wang Amanah Negara 1988 bagi memperluas sumber sumbangan kepada Kumpulan Wang Amanah Negara (KWAN) serta memperketat kawalan tatakelola pengeluaran dana -
- Program pengukuhan penguatkuasaan oleh Jabatan Alam Sekitar (JAS) dan penambahbaikan Akta Kualiti Alam Sekeliling 1974 **RM3.9j**
- Meningkatkan kecekapan pengurusan Kawasan Perlindungan Marin (MPA) termasuk perancangan, pemantauan dan penguatkuasaan **RM3.3j**
- Projek Restorasi Hutan **RM98j**

26. Keterjaminan Makanan

- Meneruskan Program Mengoptimumkan Penggunaan Tanah dengan kerjasama Kerajaan Negeri bagi projek pertanian, antaranya: **RM300j**
 - a) Prisma 1: Pelestarian Sawah Nogori di Negeri Sembilan;
 - b) Projek Bawang Perak SADC;
 - c) Projek Ternakan Tilapia Merah Komersial di Pahang;
 - d) Pertanian Pintar & IoT jelapang padi di Pulau Pinang; dan
 - e) Program Baik Pulih Jati Nelayan & Pelepasan Benih di Pulau Pinang

- Memanfaatkan hampir 8,800 ekar tanah terbiar di bawah lembaga kemajuan wilayah dan agensi rangkaian bagi melaksanakan projek pertanian seperti tanaman berkelompok, pembangunan semula sawah serta perusahaan ayam organik dan lembu -
- Program Pembangunan Industri Bawang kepada petani-petani di negeri Perak, Kelantan, Selangor, Johor, Kedah dan Pulau Pinang **RM6j**
- Insentif kepada penternak ruminan kecil yang mempunyai kadar kelahiran ternakan sedia ada sekurang-kurangnya 100% **RM12j**
- Insentif kepada penternak lembu pedaging yang mempunyai kadar kelahiran ternakan sedia ada sekurang-kurangnya 60% **RM8.8j**
- Projek Penanaman Padi Lima Musim Dua Tahun Fasa 1 di kawasan MADA dengan keluasan 11,000 hektar **RM784j**
- Meluaskan estet padi FELCRA di negeri Sarawak dan Sabah untuk agenda keterjaminan makanan **RM10j**
- Projek Pembangunan dan Penyelenggaraan Infrastruktur Sumber Air dan Pengairan di kawasan jelapang dan luar jelapang padi bagi tujuan keterjaminan makanan **RM55j**
- Projek rintis bagi memperoleh pembajaan tepat termasuk menggunakan baja organik mengikut kawasan penanaman padi secara tender terbuka lanjutan keberhasilan pengurusan padi -

- Subsidi, bantuan dan insentif khusus untuk pesawah dan nelayan antaranya: **RM2.7b**
 - a) Skim Takaful Tanaman Padi Perlindungan Pertanian (RM45j);
 - b) Skim Subsidi Harga Padi (RM825j);
 - c) Peruntukan padi huma atau padi bukit (RM57.2j);
 - d) Elaun Sara Hidup Nelayan secara bulanan (RM144.2j); dan
 - e) Insentif Hasil Tangkapan Nelayan (RM15j)
- Kadar siling bantuan bina baharu atau penempatan semula rumah nelayan kepada RM84,000 untuk Semenanjung Malaysia dan RM90,000 untuk Sabah dan Sarawak -
- Bantuan Rumah Nelayan untuk baik pulih dan bina baharu rumah nelayan **RM10j**
- Pelaburan dana melalui *venture fund* kepada syarikat-syarikat yang berasaskan pertanian, bioteknologi dan *agritech* **RM10j**
- Meneruskan dan memperluaskan Program Kebun Komuniti (Kebuniti) MADANI oleh All-Party Parliamentary Group Malaysia (APPGM) ke beberapa lokasi yang telah dikenal pasti untuk menyokong agenda keterjaminan makanan **RM10j**

- Meneruskan Program Pembangunan Semula Hasil Baharu Pekebun Kecil bagi penjanaaan pendapatan baharu menerusi tanaman jangka pendek dan penternakan **RM112.6j**
- Agenda pertanian lestari termasuk pembangunan kelestarian agromakanan, program kelestarian tanah **RM49j**
- Tabung Bencana Pertanian (TBP) bagi membantu golongan yang terkesan akibat bencana demi memastikan pemulihan dan kelestarian projek agromakanan nasional **RM25j**
- Program Promosi Skim Amalan Pertanian Baik (Good Agricultural Practices (GAP)) untuk menggalakkan pengeluaran hasil yang berkualiti dan selamat dimakan **RM5.5j**
- Melaksanakan Regulatory Impact Assessment (RIA) dalam usaha untuk memperkukuhkan penguatkuasaan kawal selia agromakanan nasional bagi membanteras orang tengah (*middleman*) **RM10j**

27. Perladangan & Komoditi

- Peruntukan agensi perladangan dan komoditi iaitu FELDA, FELCRA dan RISDA untuk menangkis tantangan global dan melengkapai sektor agrikomoditi dengan teknologi moden **RM2.6b**
- Program Insentif Tanam Semula Sawit kepada pekebun kecil bagi menggantikan sawit tua yang tidak lagi produktif dengan kaedah penyaluran peruntukan 50% geran dan 50% pinjaman mudah **RM100j**

- Petronas akan menjalin kerjasama dengan syarikat perladangan sawit utama bagi penghasilan Sustainable Aviation Fuel (SAF) daripada sisa kilang kelapa sawit -
- Memperkasa kelestarian industri sawit dan Kempen Menangani Antiminyak Sawit: **RM65j**
 - a) Program Pensijilan Minyak Sawit Mampan Malaysia (MSPO) (RM50j); dan
 - b) Kempen Antiminyak Sawit (RM15j)
- Geran padanan bagi Program Peningkatan Produktiviti Lateks Pekebun Kecil (PROTEKS) di bawah RISDA bagi menggalakkan pekebun kecil getah menghasil getah lateks untuk memenuhi keperluan industri dan mengurangkan import lateks negara **RM60j**
- Peruntukan galakan pekebun kecil mengusahakan semula kawasan ladang getah terbiar dan tidak ditoreh. Ikhtiar ini dilaksanakan melalui pendekatan pajakan tanah, iaitu tanah terbiar akan dipajak untuk diusahakan semula dan keuntungan dibahagikan mengikut persetujuan antara pekebun kecil, agensi pelaksana serta pemilik tanah **RM20j**
- Tabung bencana untuk rawatan dan kawalan penyakit dan serangga perosak bagi sektor agrikomoditi bagi melindungi tanaman daripada serangan penyakit dan serangga perosak seperti penyakit Luruhan Daun Pestalotiopsis (LDP), Ulat Bungkus (*Metisa plana*), Ganoderma, Sooty Mold dan lain-lain **RM10j**
- Menaik taraf dan selenggara Jalan Ladang Pekebun Kecil (JLPK) di seluruh Malaysia **RM19j**

28. Daya Cipta Kewangan Islam

- Dana padanan untuk pembiayaan kewangan Islam baharu berasaskan nilai Islam daripada institusi perbankan Islam dan pelabur swasta. Antara pembiayaan diperintiskan termasuk pembiayaan berasaskan prinsip musharakah yang melibatkan perkongsian risiko dan keuntungan yang adil dengan tumpuan kepada projek kewangan iklim, termasuk projek keterjaminan makanan **RM100j**
- Peruntukan tambahan sebagai geran padanan bagi menyokong lebih ramai usahawan mikro dan menggalakkan penglibatan lebih banyak institusi kewangan dalam inisiatif iTEKAD, dengan RM5 juta khusus untuk menyumbang kepada caruman insurans atau takaful dan RM1 juta khusus untuk peranti mudah alih dengan kerjasama bank digital untuk menyokong usahawan iTEKAD dalam mendigitalkan perniagaan mereka **RM20j**
- Peruntukan kepada MyCIF pada tahun 2025 untuk pelaburan padanan melalui platform ECF dan P2P, dengan insentif untuk menggalakkan model perkongsian risiko kewangan Islam berlandaskan konsep musharakah dan mudharabah **RM40j**
- Menyokong usaha sama antara Universiti Islam Antarabangsa Malaysia dan INCEIF University dalam meningkatkan lagi kefahaman serta pemakaian nilai-nilai universal ekonomi Islam. Perkembangan penyelidikan dan pembangunan program akademik akan terus mencambah aplikasi ekonomi Islam dalam pembentukan polisi semasa yang selaras dengan prinsip maqasid Shariah yang adil, inklusif, lestari untuk kemakmuran bersama **RM10j**

29. Pembangunan Industri Halal

- Menambah 100 lagi pegawai baharu selaku juruaudit halal di bawah JAKIM sebagai usaha mempercepat urusan pengeluaran sijil halal **RM5j**
- Sistem MYeHALAL ditambah baik bagi mengurangkan tempoh pemprosesan pengeluaran sijil halal antara 15 hingga 23 hari berbanding tempoh 30 hari pada masa ini. Sistem MYeHALAL juga ditambah baik bagi memusatkan 20 agensi Kerajaan dan 100 badan pensijilan halal luar negara di bawah satu platform **RM5j**
- Pembangunan industri halal termasuk Halal Go Global supaya lebih berdaya saing dan dapat menembusi pasaran luar **RM20j**
- Bantuan untuk usahawan halal tempatan beralih ke arah amalan lestari dan hijau bagi meningkatkan potensi perniagaan eksport halal ke luar negara, dengan kerjasama Bank Negara Malaysia, Bank Pembangunan Islam (IsDB), Pejabat Kumpulan Bank Dunia di Malaysia serta rakan pelaksana terpilih **RM15j**

30. Pembangunan Tanah Wakaf

- Dana dari KWAP bagi meningkatkan pembangunan tanah wakaf untuk membina rumah persaraan mandiri para pesara warga emas yang pendapatan rendah **RM300j**
- Dana dari UDA untuk pembangunan rumah mampu milik untuk rakyat di tanah-tanah wakaf **RM200j**
- Lembaga Pembiayaan Perumahan Sektor Awam (LPPSA) akan menyediakan dana bagi manfaat penjawat awam yang membeli rumah di atas tanah wakaf -
- Jaminan Kerajaan melalui Syarikat Jaminan Kredit Perumahan (SJKP) untuk program di bawah institusi kewangan yang menawarkan pembiayaan bagi pembelian rumah pertama bernilai sehingga RM500,000 yang dibangunkan di atas tanah-tanah wakaf -
- PNB melalui Wakaf ASNB terus diperkasa sebagai saluran untuk pemegang unit amanah mewakafkan pelaburan unit amanah ASNB mereka melalui gabungan pelaburan dan wakaf. Hasil Wakaf ASNB akan disalurkan kepada projek wakaf untuk kemaslahatan ummah -
- Wakaf MARA MADANI bagi menarik sumbangan wakaf daripada sektor korporat termasuk figura yang pernah meraih manfaat daripada MARA bagi mencapai sasaran dana RM1 bilion -

31. Bantuan & Pembiayaan Perniagaan

- Program Kaum India - Program memperkasa sosioekonomi komuniti (MITRA) **RM100j**
- Skim Pembangunan Untuk Masyarakat India (SPUMI) di bawah TEKUN Nasional **RM30j**
- Peruntukan Kempen Beli Barangan Malaysia **RM10j**
- Program Pembangunan Usahawan Francais: **RM8.7j**
 - a) Program Pengukuhan Pembangunan Francais bagi Meningkatkan Eksport (EFDP) (RM2.7j); dan
 - b) Projek Be Your Own Boss (BYOB) (RM6j)
- Pembangunan vendor melalui geran penyelidikan dan pengkomersialan: **RM9j**
 - a) Program Pembangunan Kapasiti Vendor (RM7j); dan
 - b) Program Penyelidikan dan Pengkomersialan Vendor (RM2j)

Kemudahan Pinjaman Perniagaan

RM40b

- Nilai keseluruhan pinjaman dan jaminan pembiayaan yang tersedia untuk manfaat usahawan mikro, kecil dan sederhana (PMKS), termasuk:
 - a) Skim pembiayaan mikro Bank Simpanan Nasional (BSN) untuk menyediakan modal perniagaan, pembelian peralatan, premis serta pemasaran kepada penjaja dan pengusaha kecil-kecilan (RM1.4b);
 - b) Skim Pembiayaan Inklusif bagi memperkasa usahawan mikro dan peniaga kecil di bawah TEKUN Nasional (RM330j, termasuk pembiayaan perniagaan khusus untuk masyarakat India sebanyak RM30j);
 - c) Jumlah khas untuk menggalakkan wanita dan belia menceburi bidang perniagaan (RM650j);
 - d) Dana Pinjaman BNM bagi menyokong syarikat PMKS termasuk RM3.3 bilion dikhususkan untuk perusahaan mikro dan usahawan berpendapatan rendah, kontraktor kecil, penerapan amalan kelestarian dan sektor berkaitan keterjaminan makanan (RM7.1b);
 - e) Skim Jaminan Kerajaan melalui Syarikat Jaminan Pembiayaan Perniagaan (SJPP) untuk terus membantu PKS dengan sektor tumpuan seperti halal, teknologi tinggi, ESG dan pelancongan (RM20b);
 - f) Dana Tabung Modal Pusingan Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM) bagi meningkatkan keupayaan koperasi dalam rantai bekalan (RM100j); dan
 - g) Skim CAKNA 1 dan CAKNA 2 bagi membantu aliran tunai vendor Kerajaan (RM200j)

SKIM KREDIT MIKRO

Terma pembiayaan tertakluk kepada syarat dan penilaian kredit institusi kewangan

Bank Negara Malaysia (BNM)

Program/ Skim	Dana Tersedia	Tujuan	Terma Pembiayaan
Kemudahan Perusahaan Mikro (MEF)	RM700j	Akses kepada pembiayaan untuk usahawan mikro di bawah Skim Pembiayaan Mikro, terutamanya untuk segmen yang tidak atau kurang mendapat akses pembiayaan dari institusi kewangan	Kadar pembiayaan: Akan ditentukan oleh institusi kewangan Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 7 tahun
iTEKAD	RM80j	Membantu usahawan mikro berpendapatan rendah memperkukuh pengurusan kewangan dan kepintaran dalam perniagaan ke arah menjana pendapatan yang berterusan	Kadar pembiayaan, saiz dan tempoh: Akan ditentukan oleh institusi kewangan <i>Nota: RM50 juta peruntukan daripada MEF dan RM30 juta daripada modal permulaan (Contoh: geran padanan dan dana kewangan sosial)</i>

Bank Simpanan Nasional (BSN)

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Skim Mikro Umum	RM520j	Semua sektor perniagaan nano/mikro/kecil	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim Mikro Wanita	RM250j	Wanita yang menjalankan perniagaan nano/mikro/kecil	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim Mikro Belia	RM150j	Peniaga nano/mikro/kecil berumur 30 tahun ke bawah	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim MulaNiaga	RM50j	Sektor perniagaan nano/mikro/kecil, golongan usahawan belia yang berumur 30 tahun dan ke bawah	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM20,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim Mikro Industri Desa	RM40j	Sektor perniagaan nano/mikro/kecil penggiat industri desa	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim Mikro Bakti	RM20j	Perniagaan nano/mikro/kecil oleh veteran dari badan beruniform dan pesara perkhidmatan awam	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun

Bank Simpanan Nasional (BSN) *(samb.)*

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Skim Mikro GIG	RM20j	Sektor perniagaan nano/mikro/kecil golongan gig, termasuk perkhidmatan penghantaran menggunakan motosikal	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM20,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim Mikro Penjaja	RM100j	Sektor perniagaan nano/mikro/kecil penjaja	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM20,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim Mikro Sinar	RM50j	Sektor perniagaan nano/mikro/kecil golongan bekas banduan, pelatih AADK, JKM, OKU dan PERKESO	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Pembiayaan Perkampungan Baru Cina	RM150j	Perniagaan mikro/kecil penduduk Kampung Baru Cina atau yang beroperasi di kawasan tersebut	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM150,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun

Bank Simpanan Nasional (BSN) *(samb.)*

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Skim Pembiayaan Usahawan Perusahaan Kecil Komuniti Cina	RM90j	Perniagaan mikro/kecil komuniti Cina	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim Penjaja Kecil Cina	RM5j	Penjaja komuniti Cina	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM20,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun

TEKUN Nasional

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Tabung Ekonomi Kumpulan Usaha Niaga - Bumiputera 2.0	RM300j	Usahawan mikro Bumiputera	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 10 tahun
Skim Pembangunan Usahawan Masyarakat India	RM30j	Masyarakat India yang menceburkan diri dalam bidang perniagaan	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 10 tahun

Dana Bank Negara Malaysia untuk PKS – Kemudahan Terpilih

- Lebih RM7 bilion tersedia di bawah Dana BNM
- Dana akan disalurkan melalui institusi kewangan terlibat (PFI), yang terdiri daripada bank berlesen, institusi kewangan pembangunan yang ditetapkan dan Credit Guarantee Corporation Malaysia Berhad (CGC)
- Permohonan hendaklah dikemukakan melalui PFI dan kelulusan adalah tertakluk kepada penilaian kredit PFI tersebut

Skim	Dana Tersedia	Tujuan	Terma Pembiayaan
Kemudahan untuk Semua Sektor Ekonomi (AES)	RM2.1b	Meningkatkan akses PKS kepada pembiayaan bagi menyokong pertumbuhan ekonomi	Kadar pembiayaan: Sehingga 7% (termasuk fi jaminan) Saiz: Sehingga RM5 juta Tempoh: Sehingga 5 tahun
Kemudahan Agromakanan (AF)	RM1.3b	Meningkatkan pengeluaran makanan untuk Malaysia dan dieksport	Kadar pembiayaan: Sehingga 3.75% (termasuk fi jaminan) Saiz: Sehingga RM5 juta Tempoh: Sehingga 8 tahun
Kemudahan Teknologi Tinggi dan Hijau (HTG)	RM1.3b	Membantu PKS dan syarikat permulaan yang inovatif mengembangkan perniagaan mereka serta melabur dalam sektor strategik dan bidang teknologi digital, teknologi hijau dan bioteknologi	Kadar pembiayaan: Sehingga 3.5% (tidak termasuk fi jaminan); sehingga 5% (dengan fi jaminan) Saiz: Sehingga RM10 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun

Skim	Dana Tersedia	Tujuan	Terma Pembiayaan
Kemudahan Peralihan Rendah Karbon (LCTF)	RM600j	Membantu PKS menerapkan amalan lestari dan rendah karbon dalam operasi perniagaan	Kadar pembiayaan: Sehingga 5% (termasuk fi jaminan) Saiz: Sehingga RM10 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun
Kemudahan Automasi dan Digital PKS (ADF)	RM600j	Memberi insentif kepada PKS untuk mengautomasikan proses dan mendigitalkan operasi bagi meningkatkan produktiviti dan kecekapan	Kadar pembiayaan: Sehingga 4% (termasuk fi jaminan) Saiz: Sehingga RM3 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun
Pembiayaan Pelancongan PENJANA (PTF)	RM200j	Dana khusus untuk perniagaan dalam sektor pelancongan yang masih terjejas akibat pandemik	Kadar pembiayaan: Sehingga 3.5% (termasuk fi jaminan) Saiz: Sehingga RM500,000 untuk PKS dan sehingga RM75,000 untuk usahawan mikro Tempoh: Sehingga 7 tahun (termasuk tempoh moratorium)
Disaster Relief Facility (DRF)	RM300j	Meringankan beban kewangan PKS yang terjejas akibat banjir dan membolehkan mereka meneruskan operasi perniagaan	Kadar pembiayaan: Sehingga 3.5% (termasuk fi jaminan) Saiz: Sehingga RM700,000 untuk PKS dan sehingga RM150,000 untuk usahawan mikro Tempoh: Sehingga 7 tahun (termasuk tempoh moratorium)

Daripada Dana BNM yang lebih daripada RM7 bilion, RM600 juta telah diperuntukkan bagi empat (4) segmen:

1. Perusahaan mikro dan usahawan berpendapatan rendah

- RM200 juta di bawah MEF, di mana RM50 juta dikhususkan kepada program iTEKAD

2. Kontraktor kecil (G1-G4)

- RM200 juta di bawah AES untuk program CAKNA 2 bagi pembiayaan pra-kontrak kontraktor kecil G1-G4 Bumiputera untuk projek berskala kecil Kerajaan sehingga RM1.5 juta satu kontrak

3. Keterjaminan makanan

- RM100 juta di bawah AF untuk meningkatkan pengeluaran makanan dan kapasiti import bagi memenuhi permintaan makanan yang semakin tinggi

4. Amalan lestari dan rendah karbon

- RM100 juta di bawah LCTF bagi menyokong pensijilan berkaitan amalan lestari dan hijau

PINJAMAN MUDAH PKS

Terma pembiayaan tertakluk kepada syarat dan penilaian kredit institusi kewangan

Agrobank

Program/ Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Dana Pembiayaan Agromakanan	RM200j	Usahawan tani yang berhajat untuk mengembangkan operasi dan pihak yang ingin menceburi bidang agromakanan	Kadar pembiayaan: Serendah 3% Saiz: Sehingga RM5 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun Tempoh penangguhan: Sehingga 6 bulan bergantung kepada kelayakan
Program Modenisasi Rantaian Nilai Agromakanan	RM30j	Usahawan tani yang berhajat untuk menerapkan teknologi untuk memodenkan operasi mereka	Kadar pembiayaan: Serendah 3% Saiz: Sehingga RM1 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun Tempoh penangguhan: Sehingga 12 bulan bergantung kepada kelayakan
Program Tanam Semula Pekebun Kecil Sawit (TSPKS) 2.0	RM100j	Pekebun kecil persendirian dengan jumlah pemilikan tanah kebun sawit tidak melebihi 10 hektar bagi kawasan Sabah & Sarawak, dan tidak melebihi 6.5 hektar di Semenanjung	Kadar pembiayaan: 0% untuk 4 tahun pertama, 2% selepas 4 tahun Saiz: Sehingga RM117,000 Tempoh: Sehingga 12 tahun

Bank Rakyat Malaysia

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
BRPlus-i BizLady	RM30j	Wanita dalam PMKS serta koperasi untuk kesinambungan perniagaan dan mengurangkan isu aliran tunai	Kadar pembiayaan: SME: BFR+1.5% (termasuk fi jaminan) Koperasi: BFR+0% Mikro: 7.5% Saiz: Sehingga RM1 juta Tempoh: Sehingga 7 tahun
Pembiayaan PMKS	RM750j	Meningkatkan pertumbuhan dan menggalakkan penglibatan usahawan dalam sektor PMKS	Kadar pembiayaan: Serendah BFR+0% Saiz: Sehingga RM30 juta Tempoh: Sehingga 15 tahun
Pembiayaan Koperasi	RM250j	Meningkatkan pertumbuhan dan daya saing sektor koperasi	Kadar pembiayaan: Serendah BFR+0% Saiz: Sehingga RM10 juta Tempoh: Sehingga 20 tahun

EXIM Bank

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Skim Insentif Pemampanan Pengeksport (SIP ²)	RM750j	PKS untuk memasuki pasaran antarabangsa	Kadar pembiayaan: Kadar pembiayaan semasa – Insentif 1% Saiz: Sehingga RM20 juta Tempoh: Sehingga 7 tahun

Majlis Amanah Rakyat (MARA)

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Program Pembangunan Keusahawanan Spike dan Spike GLC	RM320j	Kontraktor Bumiputera untuk modal kerja kontrak yang diterima daripada Kerajaan/agensi/GLC	Kadar pembiayaan: 6% Saiz: Sehingga RM1 juta Tempoh: Mengikut tempoh tamat kontrak
Program Pembangunan Keusahawanan Belia	RM30j	Belia Bumiputera yang berumur 40 tahun ke bawah	Kadar pembiayaan: 0% Saiz: Sehingga RM500,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
Skim Pembiayaan MARA Integrated Smart Auto	RM20j	Usahawan Bumiputera dalam bidang automotif yang menyediakan perkhidmatan 3S (<i>sales, services & spare parts</i>)	Kadar pinjaman: 2% Saiz: Sehingga RM1 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun
Skim Pembiayaan Pembangunan Usahawan Profesional	RM40j	Usahawan Bumiputera dalam bidang keusahawanan profesional	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM250,000 (Milikan tunggal/Perkongasian) atau RM500,000 (Syarikat Sdn Bhd) Tempoh: Sehingga 10 tahun
Skim Pembiayaan Perniagaan Khas Wanita	RM90j	Usahawan wanita Bumiputera	Kadar pembiayaan: 3.5% Saiz: Sehingga RM150,000 Tempoh: Sehingga 10 tahun

Malaysian Industrial Development Finance (MIDF)

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Skim Pembiayaan Mudah bagi Automasi dan Pemodenan	RM180j	Syarikat perkilangan dan perkhidmatan berkaitan perkilangan	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM20 juta Tempoh: Sehingga 25 tahun
Dana Pelaburan Industri dalam Bidang Aeroangkasa dan Elektrik dan Elektronik	RM50j	Syarikat aeroangkasa dan elektrik dan elektronik	Geran padanan: Sehingga 80% berdasarkan perbelanjaan yang layak Jumlah: Sehingga RM40 juta Tempoh projek: Sehingga 12 bulan Yuran pengurusan: 2%
Pembiayaan Peluang Kedua	RM29j	Syarikat PKS dalam sektor pembuatan dan perkhidmatan	Kadar pembiayaan: 3% Saiz: Sehingga RM5 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun
Geran Padanan bagi Perniagaan PKS Bumiputera Industri Aeroangkasa	RM10j	Syarikat PKS aeroangkasa Bumiputera	Geran padanan: Sehingga 80% berdasarkan perbelanjaan yang layak Saiz: Sehingga RM2.5 juta Tempoh projek: Sehingga 12 bulan Yuran pengurusan: 2%
Pembiayaan Perniagaan Hijau dan Lestari	RM39j	Syarikat pembuatan dan perkhidmatan dalam ekosistem teknologi hijau	Kadar pembiayaan: 2% Saiz: Sehingga RM10 juta Tempoh: Sehingga 25 tahun
Pembiayaan Perniagaan Mobiliti Lestari	RM10j	Syarikat dalam ekosistem automotif	Kadar pembiayaan: 2% Saiz: Sehingga RM5 juta Tempoh: Bergantung kepada jenis pembiayaan

Perbadanan Usahawan Nasional Berhad (PUNB)

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Pembiayaan PROSPER	RM300j	PKS Bumiputera	Kadar pembiayaan: 5% - 8% Saiz: Sehingga RM10 juta Tempoh: Sehingga 7 tahun

Suruhanjaya Koperasi Malaysia (SKM)

Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Tabung Modal Pusingan (TMP)	RM100j	Untuk koperasi melaksanakan projek yang berdaya maju	Kadar pembiayaan: 1% - 6% Saiz: Sehingga RM30 juta Tempoh: Sehingga 25 tahun Tempoh penangguhan: 3-6 bulan

SME Bank

Program/ Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
SME Technology Transformation Fund	RM400j	PMKS yang melaksanakan transformasi teknologi dan/atau penerapan Industry4WRD	Kadar pembiayaan: Sehingga 6% Saiz: Sehingga RM3 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun
Program Jaguh Serantau	RM200j	PKS Bumiputera dalam pasaran serantau atau bersedia untuk berkembang ke pasaran serantau	Kadar pembiayaan: Berdasarkan risiko Saiz: Sehingga RM10 juta Tempoh: Sehingga 10 tahun
Program Pembiayaan HalalBiz	RM100j	PMKS dalam ekosistem industri halal	Kadar pembiayaan: Sehingga 6% Saiz: Sehingga RM1 juta Tempoh: Sehingga 7 tahun
MySMELady 2.0	RM100j	PMKS golongan wanita	Kadar pembiayaan: 5% Saiz: Sehingga RM3 juta Tempoh: Sehingga 5 atau 7 tahun

Program/ Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Tabung Khas Pelancongan ("TKP")	RM200j	PMKS dalam industri pelancongan bagi keperluan modal kerja dan/atau pembelian aset	Kadar pembiayaan: sehingga 5.5% setahun Saiz: Sehingga RM20 juta Tempoh: Sehingga 20 tahun
Skim Pembiayaan Perusahaan Sosial	RM15j	Untuk modal kerja dan pembelian aset oleh perusahaan sosial	Kadar pembiayaan: 3% - 4% Saiz: Sehingga RM500,000 Tempoh: Sehingga 5 atau 7 tahun
Pembiayaan Ekosistem Payung	RM50j	Usahawan PMKS Bumiputera	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM1 juta Tempoh: Sehingga 7 tahun
Dana Kelestarian Alam	RM100j	Usahawan PMKS Bumiputera	Kadar pembiayaan: Sehingga 6% Saiz: Sehingga RM5 juta Tempoh: Sehingga 5 atau 7 tahun

Bank Pembangunan Malaysia Berhad (BPMB)

Jenis	Program/ Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma
Pinjaman subsidi	Skim Pembangunan MADANI	RM2b	Syarikat yang terlibat dalam aktiviti yang menyumbang kepada Rancangan Malaysia Ke-12 dan Ekonomi MADANI serta tidak diliputi oleh program sedia ada, termasuklah berkaitan pembangunan infrastruktur umum, utiliti, pembangunan infrastruktur sosial, keterjaminan makanan dan pelancongan	<p>Kadar Pembiayaan:</p> <p>Kerajaan: COF + Margin - Subsidi 1%</p> <p>Komersial: BFR + Margin - Subsidi 1%</p> <p>Sukuk/Bon: Fi jaminan - Subsidi 1%</p>
	Skim Logistik dan Pengangkutan	RM1b	Syarikat yang terlibat dalam aktiviti berkaitan marin, rantaian bekalan minyak dan gas, aeroangkasa, logistik dan pengangkutan	<p>Saiz: RM20 juta ke atas</p>

Bank Pembangunan Malaysia Berhad (BPMB)

Jenis	Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma
Pinjaman subsidi	Skim Pembangunan Mampan dan Peralihan	RM1.4b	Syarikat yang terlibat dalam aktiviti berkaitan penyesuaian dan mitigasi risiko iklim, pembangunan mampan, ekonomi kitaran serta peralihan (selain tenaga)	<p>Kadar Pembiayaan:</p> <p>Kerajaan: COF + Margin - Subsidi 1%</p> <p>Komersial: BFR + Margin - Subsidi 1%</p> <p>Sukuk/Bon: Fi jaminan - Subsidi 1%</p> <p>Saiz: RM20 juta ke atas</p>
	Program Tenaga Boleh Baharu dan Peralihan	RM500j	Syarikat yang terlibat dalam aktiviti tenaga di bawah Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara (NETR)	
	Program Pembangunan Ekonomi Bumiputera	RM500j	Syarikat Bumiputera yang terlibat dalam aktiviti yang menyumbang kepada Pelan Transformasi Ekonomi Bumiputera 2035, seperti (tidak terhad kepada) ekosistem halal dan rantaian bekalan	
	Program Infrastruktur Digital dan Sektor Berimpak Tinggi	RM600j	Syarikat yang terlibat dalam aktiviti berkaitan Revolusi Industri Keempat (termasuk Ekonomi Digital) serta projek yang menyumbang kepada Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030)	

Jenis	Program/Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma
Pinjaman/ pembiayaan ekuiti	Program Akses Modal	RM400j	Syarikat yang terlibat dalam aktiviti berkaitan sektor pertumbuhan baharu di samping menyokong perkembangan syarikat PMKS yang memerlukan modal	Kadar pembiayaan: Serendah 8% Saiz: Sehingga RM30 juta Tempoh: Sehingga 5 tahun

Skim Jaminan Pembiayaan

1. Skim Pembiayaan Teknologi Hijau (GTFS 5.0) dengan nilai pembiayaan berjumlah RM1 bilion (tanpa subsidi kadar keuntungan)
2. Skim Jaminan Syarikat Jaminan Pembiayaan Perniagaan (SJPP) berjumlah RM20 bilion akan diberikan kepada pembiayaan oleh institusi kewangan. Sektor tumpuan akan diberikan jaminan seperti berikut:
 - Bumiputera (RM5 bilion)
 - Teknologi Tinggi dan ESG (RM3 bilion)
 - Halal (RM1 bilion)
 - Pelancongan (RM1 bilion)

Jaminan SJPP	Terma Jaminan
Jaminan Pembiayaan	Sehingga 70% Sektor tumpuan: Sehingga 80%
Had Pembiayaan	Sehingga RM20 juta
Fi Jaminan	Sehingga 1% setahun Sektor tumpuan: Sehingga 0.75%
Tempoh	Sehingga 7 tahun

Golongan Wanita

Program/ Skim	Saiz Dana	Kumpulan Sasar	Terma Pembiayaan
Bank Rakyat Malaysia BRPlus - i BizLady	RM30j	Wanita dalam PMKS serta koperasi untuk kesinambungan perniagaan dan mengurangkan isu aliran tunai	Kadar pembiayaan: SME: BFR+1.5% (termasuk fi jaminan) Koperasi: BFR+0% Mikro: 7.5% Saiz: Sehingga RM1 juta Tempoh: Sehingga 7 tahun
BSN Skim Mikro Wanita	RM250j	Wanita yang menjalankan perniagaan mikro/kecil	Kadar pembiayaan: 4% Saiz: Sehingga RM100,000 Tempoh: Sehingga 5 tahun
SME Bank MySMELady 2.0	RM100j	PMKS golongan wanita	Kadar pembiayaan: 5% Saiz: Sehingga RM3 juta Tempoh: Sehingga 7 tahun
MARA Skim Pembiayaan Perniagaan Khas Wanita	RM90j	Usahawan wanita Bumiputera	Kadar pembiayaan: 3.5% Saiz: Sehingga RM150,000 Tempoh: Sehingga 10 tahun

32. Kemudahan Penjaja & Peniaga Kecil

- Peruntukan bagi tujuan berikut: **RM100j**
 - a) Membina gerai-gerai dan membaik pulih prasarana pasar awam di semua PBT seluruh negara;
 - b) Menyediakan ruang niaga kepada penjaja kecil Tamu Desa Sabah dan Sarawak; serta
 - c) Menaik taraf kemudahan perniagaan di bawah DBKL dan MARA
- Program SHIFT@Wilayah iaitu pemberian bantuan kepada 2,000 usahawan informal bagi memudahkan proses pendaftaran dan pelesenan perniagaan **RM1.2j**

33. Transformasi Ekonomi Bumiputera

- Memperkukuh rangkaian sokongan syarikat Bumiputera sepanjang kitaran perniagaan: -
 - a) Peringkat awal: MARA membantu syarikat mula niaga Bumiputera;
 - b) Peringkat pertengahan: Ekuinas menumpukan pelaburan mempersiapkan syarikat Bumiputera untuk penyenggaraan awam; dan
 - c) Peringkat seterusnya: PNB berperanan sebagai pelabur strategik dalam fasa pembangunan

- Peruntukan keseluruhan bagi kontraktor kecil dan sederhana G1-G4 bagi memberi peluang kepada kontraktor projek-projek kecil dan sederhana **RM1.3b**
- 50 ekar daripada pembangunan projek strategik Bandar Malaysia diperuntukkan sebagai Tanah Rizab Melayu bagi memastikan pembangunan turut tidak mengabaikan kepentingan melaksana projek rakyat -
- PNB dan PHB meningkatkan kerjasama membangun tanah rizab Melayu dalam projek perumahan mampu milik, rumah untuk disewa, penginapan pelajar dan kemudahan penjagaan warga emas -
- Inisiatif di bawah Pelan Transformasi Ekonomi Bumiputera (PuTERA35) bagi mengangkat darjat dan martabat Bumiputera **RM100j**
- Pemeraksanaan program pembangunan keusahawanan bumiputera di bawah MARA **RM500j**
- Kemudahan pinjaman bagi usahawan Bumiputera: **RM185.5j**
 - a) Penilaian dan Kaunseling (RM29.5j);
 - b) Pinjaman/Pembiayaan Secara Islam (RM140j); dan
 - c) Pembangunan Ekonomi Luar Bandar (RM16j)

TUMPUAN 3: MENSEJAHTERA RAKYAT KE TAHAP BAHAGIA

34. Kos Sara Hidup Rakyat

- Sumbangan Tunai Rahmah (STR) dan Sumbangan Asas Rahmah (SARA): **RM13b**
 - a) 5.4 juta penerima STR kategori isi rumah akan menerima SARA sehingga RM100 sebulan;
 - b) Bantuan SARA akan dikreditkan ke dalam MyKAD penerima bermula April 2025;
 - c) Kadar STR kategori bujang ditingkatkan kepada RM600; dan
 - d) Kadar maksimum yang diterima isi rumah meningkat kepada RM4,600

**Kadar Bantuan Sumbangan Tunai Rahmah (STR)
& Sumbangan Asas Rahmah (SARA)**

Kategori Penerima & Had Umur	Kategori Bantuan/ Pendapatan Bulanan	Bilangan Anak	Jumlah Bantuan STR	Penerima STR Layak SARA (RM100/RM50 untuk 9 bulan)	Jumlah STR & SARA	Tambahan SARA untuk Miskin & Miskin Tegar	Maksimum & Minimum STR & SARA
Isi Rumah (Tiada had umur)	RM2,500 dan ke bawah (3.1 juta penerima)	Tiada Anak	RM1,000	RM900	RM1,900	RM1,200/ RM600 setahun (RM100/RM50 sebulan)	Maksimum: RM4,600 Minimum: RM600
		Anak 1-2	RM1,500	RM900	RM2,400		
		Anak 3-4	RM2,000	RM900	RM2,900		
		Anak ≥ 5	RM2,500	RM900	RM3,400		
	RM2,501 - RM5,000 (1.0 juta penerima)	Tiada Anak	RM500	RM900	RM1,400		
		Anak 1-2	RM750	RM900	RM1,650		
		Anak 3-4	RM1,000	RM900	RM1,900		
		Anak ≥ 5	RM1,250	RM900	RM2,150		
Warga Emas Tiada Pasangan (≥ 60 tahun)	RM5,000 dan ke bawah (1.3 juta penerima)	Tiada Anak	RM600	RM450	RM1,050		
Bujang (21-59 tahun)	RM2,500 dan ke bawah (3.4 juta penerima)	Tiada Anak	RM600	-	RM600		

- Pelbagai jenis bantuan kebajikan disediakan di bawah Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM), antaranya bantuan tunai khusus untuk keluarga miskin, OKU dan warga emas dengan kadar bulanan seperti berikut:
 - a) Bantuan Warga Emas dinaikkan kepada RM600 daripada RM500 sebulan;
 - b) Kadar Bantuan Kanak-kanak Keluarga Miskin dinaikkan kepada RM250 daripada RM200 bagi seorang anak berumur 6 tahun dan ke bawah; serta kepada RM200 daripada RM150 bagi seorang anak berumur 7 tahun hingga 18 tahun dengan maksimum RM1,000 sekeluarga; dan
 - c) Untuk Wilayah Persekutuan, Bantuan Am dinaikkan kepada RM150 daripada kadar minimum RM100 dengan maksimum sebanyak RM500 sebulan sekeluarga
- Meneruskan program peruntukan bagi Inisiatif Payung RAHMAH termasuk Jualan Malaysia 2025 dan Jualan Mega RAHMAH. Jualan RAHMAH akan diperhebat bagi menawarkan barangan keperluan asas pada harga berpatutan di semua DUN setiap bulan
- Program mengawal harga barang, termasuk melalui usaha sama dengan pengusaha pasar raya, pasar borong, kedai runcit, pasar tani, koperasi dan sebagainya

RM2.9b

RM300j

RM700j

- Meneruskan peruntukan peluasan Program Pengedaran Barang Perlu ke beberapa zon termasuk kawasan pengedaran baharu di Magandai, Kota Marudu, dan Nanga Pelawan, Bintulu untuk mengedarkan barangan keperluan asas **RM250j**
- Penerusan Program Rebat Bil Elektrik sehingga RM40 sebulan kepada isi rumah miskin tegar **RM55j**
- Program Penyeragaman Harga di Sabah, Sarawak dan Labuan **RM40j**

35. Pendapatan Rakyat

- Menaikkan kadar gaji minimum daripada RM1,500 sebulan kepada RM1,700 sebulan yang berkuat kuasa mulai 1 Februari 2025 -
- Penangguhan kuat kuasa gaji minimum RM1,700 membabitkan majikan yang mempunyai kurang daripada lima (5) pekerja bagi tempoh enam (6) bulan, dan akan berkuat kuasa mulai 1 Ogos 2025. KESUMA akan terbitkan garis panduan gaji permulaan bagi semua sektor pekerjaan sebagai rujukan -
- Dasar Gaji Progresif untuk mereformasi pasaran buruh dengan matlamat meningkatkan pendapatan pekerja telah mula dilaksanakan secara rintis pada Jun lalu dan akan dikuatkuasakan sepenuhnya pada tahun 2025 dan memanfaatkan 50,000 pekerja **RM200j**

- Inisiatif Pendapatan Rakyat (IPR) - Bantuan untuk miskin tegar dan B40 bagi menjana pendapatan tambahan secara mampan melalui inisiatif pertanian (INTAN), perniagaan makanan (INSAN) dan operator perkhidmatan (IKHSAN) **RM250j**
- Program Ekonomi MADANI dalam Kem Tentera untuk memberi peluang keusahawanan dalam kalangan isteri warga tentera di kem-kem seluruh Malaysia **RM10j**
- Inisiatif Malaysia Short-term Employment Programme (MySTEP) diteruskan untuk tahun 2025 -
- 2 Year Exit Programme (2YEP) oleh JKM bertujuan menggalakkan penerima bantuan kebajikan ke arah kehidupan yang lebih berdikari melalui peluang pekerjaan atau program menjana pendapatan **RM2j**

36. Perlindungan Sosial

- Peningkatan kadar insentif padanan Kerajaan bagi program i-Saraan daripada 15% kepada 20% daripada jumlah caruman tahunan individu, tertakluk kepada had maksimum insentif padanan tahunan RM500 atau RM5,000 seumur hidup **RM150j**
- Meneruskan insentif padanan Program i-Suri KWSP dengan sumbangan Kerajaan sebanyak 50% daripada caruman tahunan. Had maksimum insentif tahunan RM300 atau RM3,000 seumur hidup dan caruman secara aktif daripada pencarum **RM20j**

- RM100j**
 - Penerusan Program Subsidi Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri (SKSPS) di bawah PERKESO: Kerajaan menanggung sehingga 70% daripada nilai caruman antaranya bagi orang bekerja sendiri seperti penghantar makanan, petani, nelayan, penggiat seni dan sebagainya

- RM60j**
 - Skim Perlindungan Tenang diteruskan dengan kerjasama Bank Negara Malaysia, industri insurans dan takaful untuk manfaat 2 juta penerima STR. Mereka layak menuntut baucar RM30 untuk membiayai sebahagian daripada kos membeli produk Perlindungan Tenang yang menawarkan perlindungan akibat kematian, kemalangan diri dan risiko am seperti kebakaran dan banjir

- - KWSP sedang mengkaji semula skimnya bagi memperkukuh pendekatan pemindahan antara generasi iaitu sebahagian simpanan KWSP ahli boleh dipindahkan terus ke dalam akaun KWSP ahli keluarga terdekat

- - Kerajaan bercadang mewajibkan semua pekerja bukan warganegara untuk mencarum KWSP. Cadangan ini akan dilaksanakan secara berfasa

- RM30j**
 - Program MYInsentif KESUMA di bawah seliaan HRD Corp adalah seperti berikut:
 - a) Person With Disabilities (PWD) Development;
 - b) Seniors Back in Action (SEBA);
 - c) Second Chance and Opportunities for People to Excel (SCOPE); dan
 - d) Inisiatif meningkatkan kemahiran belia India

37. Pendidikan Arus Perdana

- Peruntukan Kementerian Pendidikan (KPM) **RM64.1b**
- Penyelenggaraan, penambahbaikan dan naik taraf bangunan serta kemudahan sekolah di seluruh negara, termasuk: **RM2b**
 - a) Penyelenggaraan fasiliti terutama keadaan bilik darjah yang uzur di semua jenis sekolah: sekolah kebangsaan, sekolah cina, sekolah tamil, sekolah agama, sekolah dalam kem tentera dan sekolah pendidikan khas OKU (RM1b); dan
 - b) Naik taraf prasarana daif di 543 buah sekolah terutamanya di Sabah dan Sarawak (RM1b)
- Pembinaan 44 buah sekolah baharu antaranya: **-**
 - a) SK Bandar Putra Indah, Batu Pahat, Johor;
 - b) SMK Bandar Seri Putra (2), Hulu Langat, Selangor;
 - c) SMK Lok Kawi, Putatan, Sabah;
 - d) SMK Semeling, Sungai Petani, Kedah; dan
 - e) SK Dudong, Sibu, Sarawak
- Program Ketersambungan Infrastruktur Jalur Lebar Talian Tetap ke 4,323 sekolah di luar bandar di Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak bagi akses kemudahan internet **RM100j**
- Pelaksanaan Projek Point of Presence (PoP) di bawah JENDELA **RM830j**

- Membaik pulih kemudahan seperti sinki, lampu, kipas, meja makan dan persekitaran yang uzur di kantin dan musolla **RM100j**

- Menggalakkan sumbangan badan swasta, syarikat Kerajaan, alumni dan dermawan untuk penambahbaikan kemudahan seperti dewan sekolah -

- Peruntukan keseluruhan bagi 17 jenis bantuan pendidikan seperti bantuan makanan asrama dan prasekolah, antaranya: **RM5.3b**
 - a) Bantuan Makanan Asrama (BMA) (RM2b);
 - b) Rancangan Makanan Tambahan (RMT) kepada 867,000 murid supaya anak-anak keluarga susah turut dibekalkan dengan makanan berkhasiat (RM870j); dan
 - c) Bantuan Awal Persekolahan (BAP) sebanyak RM150 kepada murid tahun 1 hingga tingkatan 5 tanpa mengira had pendapatan ibu bapa. Bantuan ini dapat memanfaatkan 5.2 juta murid dan bayaran akan dibuat mulai Januari 2025 (RM791j)

- Kumpulan Wang Amanah Pelajar Miskin dipertingkatkan **RM180j**

- Peningkatan kadar Bantuan Geran Per Kapita Pendidikan TVET kepada 15% **RM913j**

- Peruntukan Khas Bantuan Persekolahan Pedalaman bagi 687 sekolah pedalaman **RM10j**

- Meningkatkan elaun sara hidup siswa guru Program Ijazah Sarjana Muda Pendidikan di IPG kepada RM530 sebulan -

- Program STI 100³ yang melibatkan 100 orang saintis tempatan dengan sasaran 100 sekolah dalam tempoh 100 hari bagi pembudayaan STI di sekolah **RM1j**
- Memperkasa pendidikan STEM di sekolah KPM dengan menaik taraf makmal komputer dan membekal peralatan baharu **RM36j**
- Bantuan Makanan Prasekolah (BMP) **RM137j**

38. Pendidikan Tinggi

- Peruntukan Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) **RM18b**
- Peruntukan untuk biasiswa, pinjaman dan elaun pendidikan meliputi pelbagai Kementerian untuk manfaat semua anak muda meneruskan pembelajaran ke menara gading **RM4b**
- Komitmen GLIC dan GLC untuk memastikan sekurang-kurangnya 50% biasiswa dikhususkan untuk anak keluarga berpendapatan rendah dan menengah -
- Dana pembiayaan pendidikan PTPTN untuk memberi keutamaan kepada pelajar yang mengikuti pengajian dalam bidang STEM di IPTA **RM500j**
- Inisiatif geran pepadanan Geran Padanan Ihsan (GAPAI) sebanyak RM5,000 untuk simpanan di bawah akaun Simpan SSPN bagi pelajar yang melanjutkan pelajaran di Institusi Pengajian Tinggi diperluaskan kepada keluarga berpendapatan sehingga RM6,000 **RM5j**

- Pelaksanaan Program Celik MADANI oleh PNB iaitu pembukaan akaun ASB bernilai RM50 secara percuma kepada 100,000 pelajar baharu yang melanjutkan pengajian peringkat tinggi **RM5j**
- Penggantian, naik taraf dan pemulihan infrastruktur dan peralatan usang IPTA bagi mewujudkan ekosistem pendidikan tinggi yang bersesuaian dengan keperluan industri **RM501.6j**
- Pendigitalan pendidikan tinggi melalui inisiatif DIGITAL FIRST Pendidikan Tinggi melibatkan digitalisasi pengajaran dan pembelajaran (PdP) di universiti awam, pengkomputeran awan, naik taraf dan meluaskan infrastruktur rangkaian LAN dan wi-fi kampus yang telah usang **RM135.6j**
- Peruntukan disediakan untuk UiTM bagi melahirkan lebih ramai jurutera E&E **RM20j**
- Pembinaan Kolej Matrikulasi Terengganu **RM27j**
- Menaik taraf Institut Perubatan dan Pergigian Termaju, Universiti Sains Malaysia (IPPT USM) kepada Pusat Pakar Klinikal dan Penyelidikan Kanser, Universiti Sains Malaysia (PPKPK USM) **RM2j**
- Membangunkan pengetahuan dan kemahiran selari dengan keperluan industri E&E melalui pelaksanaan program seperti: **RM3.1j**
 - a) Structured Industry Apprenticeship Programme (SIAP); dan
 - b) MOHE-Intel Elite Internship Programme

- Meningkatkan keupayaan dan pembangunan komuniti bersasar dengan merakamkan hasil penyelidikan IPTA menerusi Program Komuniti@UniMADANI termasuk cadangan projek pencahayaan kawasan sempadan utara negara melalui pemasangan lampu solar oleh UniMAP dengan kerjasama MINDEF (RM3j) **RM15j**
- Projek Malaysia Research and Education Network (MYREN) di universiti awam, politeknik dan kolej komuniti diteruskan bagi menaik taraf kapasiti jalur lebar **RM80.7j**

39. Kecerdasan Buatan (AI)

- Peluasan menaik taraf fasiliti dan menyediakan platform bagi memperkasa bidang AI kepada Universiti Penyelidikan:

RM50j

- a) Universiti Malaya menumpukan AI bidang perubatan bagi menangkis tantangan penyakit maut seperti kanser;
- b) Universiti Putra Malaysia akan menubuhkan Pusat Teknologi dan Pengurusan Kriptologi Malaysia dengan kerjasama NACSA bagi menyusul AI pengkomputeran kuantum sebagai persiapan mendepani ancaman keselamatan siber serba rumit;
- c) Universiti Sains Malaysia menelusuri AI semikonduktor selari dengan status Malaysia sebagai hub semikonduktor dunia; dan
- d) Universiti Kebangsaan Malaysia menerajui AI alih bahasa dalam usaha mengangkat bahasa Melayu sebagai bahasa ilmu

- Dana R&D di bawah Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT) dan Kementerian Sains Teknologi dan Inovasi (MOSTI) dengan pecahan seperti berikut:

RM595j

- a) KPT (RM400j); dan
- b) MOSTI (RM195j)

- Kumpulan Wang Amanah Malaysia Science Endowment (MSE) bagi memacu inisiatif R&D dalam bidang sains dan teknologi dengan penglibatan pihak swasta dan industri melalui penyediaan dana padanan **RM170j**
- Pembudayaan Sains, Teknologi dan Inovasi (STI) melalui Program Malaysia Techlympics yang merangkumi pertandingan, pameran, latihan berfokus dan konvensyen **RM10j**

40. Pemerkasaan TVET

- Keseluruhan peruntukan program TVET, dengan keutamaan diberikan untuk: **RM7.5b**
 - a) Meningkatkan kerjasama dengan industri;
 - b) Menyediakan peluang latihan untuk belia rentan termasuk dari kelompok miskin bandar, terpinggir, pedalaman dan Orang Asli; serta
 - c) Membawa khidmat TVET bagi manfaat masyarakat
- Dana geran padanan bagi program 'Anak Angkat ILKA' oleh industri **RM50j**
- GLC akan menerajui pembangunan latihan kemahiran baharu untuk industri masing-masing seperti TNB (peralihan tenaga) dan SD Guthrie (mekanisasi dan automasi perladangan) -
- Majikan diberikan kebenaran untuk menggunakan sehingga 50% dana HRD Corp untuk membiayai kemudahan latihan kemahiran termasuk kos peralatan dan ubah suai fasiliti latihan -

- Insentif kepada majikan yang menggaji golongan mudah terjejas seperti OKU, bekas banduan, sebanyak RM600 sebulan selama tiga (3) bulan di bawah seliaan PERKESO **RM20j**
- Kolej vokasional dan sekolah menengah teknik akan terus menyediakan latihan kepada 77,000 orang pelajar **RM1.2b**
- Pembiayaan oleh PTPK untuk manfaat lebih 20,000 pelatih termasuk RM100 juta khusus untuk bidang keutamaan NIMP seperti MRO, EV, aeroangkasa dan AI **RM543j**
- HRD Corp akan menawarkan 3 juta peluang latihan dan memperuntukkan semula dana khas 15% daripada jumlah kutipan levi bagi Program Latihan MADANI untuk golongan rentan. Majikan dibenarkan menggunakan levi untuk membiayai elaun sehingga RM1,000 selama setahun bagi graduan termasuk menjalani latihan kemahiran **RM3b**
- Program Pembangunan Belia Khazanah (K-Youth) di bawah Khazanah bagi membekalkan 11,000 bakat tempatan kepada sektor utama seperti semikonduktor **RM200j**

- Program Pemeraksanaan TVET Tahfiz kepada anak Bumiputera dalam usaha melahirkan lebih ramai huffaz profesional berkemahiran, antaranya: **RM55j**

 - a) Sasaran 10,000 pelajar TVET Tahfiz dilatih oleh GIATMARA dan kolej komuniti dalam tempoh lima (5) tahun bagi yang tiada kelayakan SPM;
 - b) Program Tahfiz TVET bagi pelajar tahfiz lepasan SPM mempelbagaikan kemahiran di samping meneruskan pengajian hafazan; dan
 - c) Peluasan akses kepada pelajar institusi tahfiz dan pondok melalui Latihan Kemahiran TVET @ Kolej Komuniti dengan penerapan teknologi digital dan kecerdasan buatan (RM5j)

- Latihan jangka pendek oleh GiatMARA kepada lebih 3,000 pekerja gig **RM10j**

- PERKESO akan membina sebuah pusat rehabilitasi di Terengganu yang menawarkan perkhidmatan menyeluruh meliputi rawatan pemulihan serta program kembali bekerja **RM600j**

- Meningkatkan penglibatan komuniti tumpuan yang mempunyai kemahiran TVET, keusahawanan serta teknologi digital melalui Program Pembelajaran Sepanjang Hayat di kolej komuniti bagi menambah baik sosioekonomi **RM5j**

- Penubuhan Malaysia-China Institute (MCI) di Bagan Datuk, Perak untuk *High Impact* TVET **RM20j**

- Pelaksanaan kursus TVET Sukan dan TVET Belia Autisme untuk melahirkan belia yang berkemahiran **RM1j**

- Pemeraksanaan Bakat TVET Aeroangkasa di bawah MyAERO Centre of Excellence, NAICO **RM15j**
- Tajaan latihan dan kemahiran oleh pihak berkuasa pelabuhan kepada 60 pelaut tempatan untuk memiliki sijil had pelayaran perkapalan tanpa batas, bagi meningkatkan kemahiran pelaut tempatan dan mengurangkan kebergantungan kepada pelaut asing **RM1.5j**
- Collaborative Research in Engineering, Science and Technology (CREST) dengan kerjasama Qualcomm akan membangunkan modul pensijilan Pengujian Frekuensi Radio *Bluetooth* dan wi-fi bagi sektor automotif **RM10j**

41. Penjagaan Kesihatan

- Peruntukan Kementerian Kesihatan (KKM) **RM45.3b**
- Bekalan ubat, reagen, vaksin dan barangan guna habis **RM6b**
- Peruntukan keseluruhan penyelenggaraan prasarana kesihatan seperti tandas dan wad pesakit yang usang termasuk peruntukan RM300 juta menaik taraf klinik daif di seluruh negara termasuk peruntukan RM300 juta menaik taraf klinik daif di seluruh negara **RM1.3b**
- Hasil diraih melalui kutipan tambahan duti eksais minuman bergula akan digunakan bagi inisiatif: -
 - a) Pengukuhan rawatan Diabetes Mellitus menggunakan SGLT-2 *inhibitors* di hospital dan klinik kesihatan KKM seluruh negara;
 - b) Peluasan rawatan Dialisis Peritoneal bagi pesakit buah pinggang tahap akhir (*End Stage Kidney Disease - ESKD*) untuk lebih banyak pesakit KKM seluruh

negara selain FELDA yang menurut menambah baik pusat dialisis di kawasan FELDA; dan

- c) Pengukuhan rawatan pesakit kanser dengan Rawatan Terapi Sasaran (*Targeted Therapy*) di hospital-hospital KKM

- Agenda Nasional Malaysia Sihat 2.0 **RM51j**

- Meningkatkan kebolehcapaian rakyat kepada aktiviti sukan dan riadah (Sukan Untuk Semua) melalui peningkatan akses untuk penggunaan fasiliti dan program sukan kepada kumpulan sasar khusus seperti: **RM23.9j**
 - a) Pembangunan Sukan Permotoran;
 - b) Program Pembangunan Sukan OKU;
 - c) Program Kemahiran Latihan Asas Sukan (KLAS) Renang;
 - d) Program Pembudayaan Sukan Warga Emas;
 - e) Tayangan Skrin Besar;
 - f) Memperkasa Sukan Mendaki Tembok; dan
 - g) Program Pembangunan Bakat Kecergasan (*cheerleading dan aerobic dance*)

- Penganjuran Hari Sukan Negara **RM3j**

- Inisiatif Rakan KKM dengan kerjasama GLIC untuk fasa perintis bagi memperkasa perkhidmatan kesihatan awam di samping penyediaan pilihan perkhidmatan berbayar pada kadar yang berpatutan. Pelaksanaan akan bermula di lima (5) hospital KKM terpilih yang mempunyai permintaan tinggi dan infrastruktur sesuai seperti Hospital Cyberjaya **RM25j**

- Peruntukan menyumber luar pesakit ke hospital tentera, universiti dan swasta melalui kerjasama awam-swasta dengan 91 hospital swasta dalam penyumberluaran pesakit KKM bagi rawatan dan perkhidmatan tertentu seperti kardiologi, radiologi dan nefrologi **RM144j**
- Pelaksanaan dasar *off-take* atau perolehan khusus dengan mekanisme bersesuaian bagi produk farmaseutikal dan peranti perubatan yang kritikal daripada syarikat tempatan bagi memberi peluang kepada pembekal tempatan meningkatkan perniagaan mereka seterusnya menyubur industri farmaseutikal dan peranti perubatan negara -
- Menggalakkan pelaburan untuk mewujudkan pengeluaran vaksin halal -
- Pengukuhan Pusat-pusat Kecemerlangan yang telah dikenal pasti, termasuk untuk perolehan peralatan terkini **RM100j**
- Penubuhan Hospital Pakar Kanser di Kuching dan Hospital Pakar Jantung di Kota Kinabalu -
- Perolehan peralatan perubatan baharu sesuai dengan disiplin kesihatan semasa serba canggih **RM520.3j**
- Membina 15 kemudahan kesihatan baharu antaranya Klinik Kesihatan di Mersing, Johor; Keningau, Sabah; Betong, Sarawak; Pasir Puteh, Kelantan dan Chemor, Perak **RM1b**
- Kos perubatan melibatkan rawatan penyakit jarang jumpa yang kian meningkat **RM25j**
- Peluasan skim mySalam untuk meliputi antaranya penyakit jarang jumpa dan *Rheumatoid Arthritis* -

- Penambahbaikan dan penggantian peralatan bagi perkhidmatan fisioterapi di klinik kesihatan KKM **RM5j**
- Perolehan ambulans baharu dalam memastikan kesiapsiagaan penuh terhadap sebarang panggilan kecemasan **RM195j**
- Peruntukan bagi Cloud-base Clinic Management System (CCMS) **RM19.8j**
- Inisiatif Kesihatan Mental **RM24.6j**
- Inisiatif Kesihatan Pergigian **RM119.4j**
- Peruntukan Skim Perubatan MADANI **RM100j**
- Inisiatif untuk bayi dan kanak-kanak **RM380j**
- Skim Peduli Kesihatan untuk Kumpulan B40 (PeKA B40) **RM80j**
- Perkhidmatan hemodialisis dan peritoneal dialisis kepada golongan rentan dengan kerjasama Yayasan Hasanah **RM5j**

42. Rumah Kediaman Rakyat

- 48 Program Residensi Rakyat (PRR) diteruskan termasuk dua (2) projek baharu melibatkan PRR di Port Dickson, Negeri Sembilan dan Seberang Perai Tengah, Pulau Pinang. 30 projek PRR dijangka siap penghujung 2025 yang memanfaatkan hampir 17,500 penghuni baru **RM405j**
- 14 Projek Rumah Mesra Rakyat (RMR) diteruskan melibatkan pembinaan 5,410 unit rumah baharu **RM452j**

- Jaminan Kerajaan di bawah SJKP bagi pembiayaan perumahan bagi manfaat 20,000 pembeli rumah
- Menyeragamkan dan menaikkan bantuan bina baharu rumah rakyat antaranya penghuni PPRT, nelayan, Kampung Baru Cina, kepada maksimum RM90,000. Kadar siling baik pulih rumah rakyat juga ditingkatkan kepada maksimum RM20,000

RM10b

-

Pelarasan Kadar Bantuan Perumahan – Bina Baharu					
Kementerian	Kawasan	Keluasan (Asal) (kps)	Harga Siling/ rumah (Asal) (RM)	Keluasan (Baharu) (kps)	Harga Siling/ rumah (Baharu) (RM)
KPKT	Semenanjung	750	85,000.00	750	90,000.00
	Sabah, Sarawak, W.P Labuan				
KKDW	Semenanjung	660	66,000.00	700 (minimum)	84,000.00 (minimum)
	Sabah, Sarawak, W.P Labuan		79,000.00	750 (maksimum)	90,000.00 (maksimum)
KPKM BINA BAHARU/ PENEMPATAN SEMULA NELAYAN (PSN)	Semenanjung	700	56,000.00	700 (minimum)	84,000.00 (minimum)
	Sabah, Sarawak, W.P Labuan		68,000.00	750 (maksimum)	90,000.00 (maksimum)

Pelarasan Kadar Bantuan Perumahan – Baik Pulih					
Kementerian	Kawasan	Keluasan (Asal) (kps)	Kos (Asal) (RM)	Keluasan (Baharu) (kps)	Kos (Baharu) (RM)
KPKT	Semua	750	Sehingga 20,000.00	750	Sehingga 20,000.00
KKDW	Semenanjung	660	Sehingga 15,000.00	660	Sehingga 20,000.00
	Sabah, Sarawak, W.P Labuan		Sehingga 17,000.00		
KPKM	Semenanjung	700	Sehingga 13,000.00	700	Sehingga 20,000.00
	Sabah, Sarawak, W.P Labuan		Sehingga 15,000.00		

- Penyelenggaraan rumah strata kos rendah dan sederhana awam **RM97j**
- Penyelenggaraan dan penggantian lif di bawah Program Penyelenggaraan Perumahan Mampu Milik Berstrata (LIF) **RM88.1j**
- Menaik taraf 48 projek Taman Awam MADANI dan landskap untuk dinikmati oleh komuniti setempat sama ada di bandar dan pekan-pekan kecil **RM96j**
- Menaik taraf kemudahan asas dan sosial bagi kegunaan komuniti di Kampung Baru Cina **RM84j**

- Penyelarasan keperluan untuk perkampungan kaum India **RM10j**
- Pemerkasaan Program Anak Kita di bawah Yayasan Hasanah bagi menangani isu keciciran pendidikan 80,000 anak-anak **RM30j**
- Projek rintis untuk menangani masalah malpemakanan dalam kalangan kanak-kanak di Projek Perumahan Rakyat di Lembah Klang bersepadu yang turut dibiayai bersama oleh Pertubuhan Kanak-kanak Sedunia akan dimulakan untuk mencari penyelesaian tegar bagi mengatasi gejala ini **RM5j**
- Platform Dapur Digital oleh Pepper Labs bagi mempergiat aktiviti ekonomi rakyat seperti perusahaan makanan **RM5j**
- Pemasangan 180 kamera litar tertutup (CCTV) berdefinisi tinggi dan 45 butang cemas (*panic button*) untuk mengukuhkan tahap keselamatan awam di Putrajaya dan Labuan **RM11j**
- Rangka kerja pemerkasaan komuniti bagi memperkukuh peranan persatuan penduduk sebagai pemudah cara di peringkat komuniti dengan latihan kepimpinan bagi persatuan penduduk diberikan oleh Yayasan Sime Darby, NGO dan agensi Kerajaan berkaitan **RM10j**
- Pembinaan tempat pembakaran mayat atau krematorium di beberapa negeri melibatkan Kedah, Johor, Selangor, Negeri Sembilan dan Pulau Pinang **RM20j**

43. Prasarana Asas Desa

- Peruntukan prasarana asas di kawasan kampung, desa dan pedalaman termasuk: **RM2.9b**
 - a) Pembinaan dan pembaikan jalan-jalan kampung dan desa seperti di Kota Belud, Sabah; Pasir Puteh, Kelantan dan Kuala Lipis, Pahang;
 - b) Pembinaan dan penaikan taraf 142 jambatan yang tidak lagi selamat;
 - c) Projek Lampu Jalan Kampung;
 - d) Ketersambungan bekalan elektrik khusus untuk Sabah dan Sarawak meliputi 1,050 buah rumah;
 - e) Bekalan air bersih khusus untuk Sabah dan Sarawak meliputi 4,100 buah rumah; dan
 - f) Pembinaan dan pembaikan kemudahan asas lain seperti balai raya, dewan awam serta laluan berbumbung di kampung-kampung dan pedalaman
- Sokongan akan diberikan untuk kerjasama universiti awam dalam menambah baik prasarana kampung -
- Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat bagi membaik pulih rumah luar bandar **RM464j**

44. Ketersambungan Digital

- Pengumuman rangkaian kedua 5G akan dilaksanakan sebagai usaha meningkatkan daya saing bidang ICT -
- Melaksanakan Projek Perintis Kes Penggunaan 5G (ASEAN 5G Showcase) untuk membiayai pengaplikasian projek perintis 5G enterpris bagi pelbagai sektor **RM20j**
- Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (SKMM) bersetuju untuk menambah baik capaian internet di universiti awam, sekolah, kem-kem tentera dan institusi MARA **>RM300j**

45. Pengangkutan Awam

- Pelanjutan subsidi perkhidmatan pengangkutan udara untuk manfaat penduduk desa dan pedalaman Sabah dan Sarawak termasuk pembukaan laluan baharu antaranya Kota Kinabalu ke Layang-layang dan Miri ke Long Banga **RM209j**
- Penerusan kemudahan Pas Bulanan My50: **RM216j**
 - a) Manfaat 180,000 penduduk Lembah Klang yang menggunakan bas dan rel Prasarana; dan
 - b) Subsidi sebanyak RM150 sebulan atau RM1,800 setahun

- RM273j**
 - Program Transformasi Bas Henti-henti (SBST) dan Dana Sokongan Bas Henti-henti di setiap negeri dan bandar utama. Tambang percuma kepada semua mahasiswa universiti, politeknik, kolej komuniti dan matrikulasi di seluruh negara yang menggunakan perkhidmatan BAS.MY di bawah program SBST

- RM10j**
 - Peluasan lorong bas khas bagi meningkatkan kecekapan perkhidmatan bas di Lembah Klang merangkumi tiga (3) laluan iaitu Jalan Ipoh, Jalan Cheras dan Jalan Gombak sepanjang 47 km

- - Perolehan 250 bas elektrik oleh Prasarana dan perolehan 12 gerabak tren penumpang KTMB oleh Kementerian Pengangkutan. Manakala 50 gerabak tren lagi akan diperoleh secara pajakan melalui kerjasama Kerajaan dengan negara China

- - Kerjasama strategik GLC dengan pihak swasta bagi menambah baik 100 hentian bas di kawasan Lembah Klang

- - Peluasan *Demand Responsive Transit* (DRT) sedia ada oleh Prasarana di kawasan berdekatan dan sekitar sekolah bagi kemudahan pelajar pergi dan balik dengan kemudahan van daripada stesen tren terpilih dengan bayaran 50 sen sehala:
 - a) Hentian di LRT Sri Rampai ke Giant Ulu Kelang dan SMK Seksyen 5, Wangsa Maju; dan
 - b) Hentian di LRT Melati ke Danau Kota, SMK Gombak Setia Seksyen 1 dan 2, SRA Al-Nawawi, Setapak serta SRA Zaid Harithah, Gombak

- Projek jalan baharu bagi meningkatkan capaian kemudahan rakyat dan aktiviti perniagaan, antaranya: -
 - a) Membina baharu jambatan dan jalan dari Nanga Belawai ke Song-Kapit, Kapit, Sarawak (RM321j);
 - b) Menaik taraf Jalan Bahau-Keratong, Jempol, Negeri Sembilan (RM190j);
 - c) Menaik taraf Jalan Persiaran Wawasan, Kangar, Perlis dari dua (2) ke empat (4) lorong (RM80j); dan
 - d) Menaik taraf lorong motosikal Lebuhraya Persekutuan (RM20j)
- Penyelenggaraan jalan sekunder, jalan FELDA dan jalan industri termasuk kerja-kerja menaik taraf jambatan dan Jalan Persekutuan yang sering ditenggelami banjir **RM1.2b**
- Peruntukan menaik taraf Jalan Persekutuan tahun 2025, termasuk peruntukan RM450 juta khusus untuk Kontraktor Kecil dan Sederhana G1-G4 Bumiputera **RM1.6b**
- Pemberian Penyelenggaraan Jalan Negeri (MARRIS) memastikan jalan-jalan negeri dalam keadaan selamat. Penambahbaikan meliputi: **RM5.5b**
 - a) Peluasan skop kerja pembersihan jalan meliputi longkang, saliran air, bahu jalan; dan
 - b) Kebenaran perolehan sebuah jambatan sementara Bailey bagi semua Kerajaan Negeri
- Meningkatkan keselamatan pengguna jalan raya melalui penyelenggaraan lampu jalan dan lampu isyarat pintar dan infrastruktur Jalan Persekutuan **RM178j**

- Memastikan kerja-kerja pembaikan segera Jalan Persekutuan melalui peruntukan kepada 115 Jurutera Daerah **RM30j**
- Pemasangan *High-Speed Weigh in Motion* (HS-WIM) melalui kerjasama strategik bersama pihak swasta bagi mengurangkan risiko kemalangan serta mengatasi masalah kesesakan dan kerosakan jalan raya yang disebabkan oleh kenderaan melebihi had muatan -
- Subsidi kos operasi perkhidmatan tren kurang ekonomi Wilayah Timur **RM22j**
- Menaik taraf lampu jalan konvensional kepada lampu LED secara kaedah retrofit di kawasan bandar dan luar bandar bagi mewujudkan persekitaran yang mampan, selamat dan mengurangkan kos penyelenggaraan -
- Naik taraf jambatan luar bandar **RM85.8j**
- Peruntukan Dana Mudah Cara Infrastruktur **RM55j**

46. Golongan Wanita

- Sasaran bagi peratusan wanita di peringkat membuat keputusan dalam syarikat tersenarai adalah sekurang-kurangnya 30%. Kerajaan menyeru supaya sasaran ini dicapai semua syarikat sebelum akhir 2027 -
- Program-program Pemeraksanaan Wanita seperti: **RM25j**
 - a) Pemeraksanaan Profesionalisme Wanita;
 - b) Perantisan Kepimpinan Wanita (PERANTIS);
 - c) Pemeraksanaan Ibu Tunggal;
 - d) Subsidi Mamogram dan Kanser Serviks;

- e) Menyediakan Bantuan Pasca Kanser Payudara;
- f) Kebajikan Wanita; dan
- g) Pemerkasaan Keselamatan dan Kesejahteraan Wanita

- Program Returnship iaitu inisiatif perintis anjuran BNM dan SC untuk menggalakkan wanita kembali bekerja dalam sektor kewangan. Program bersasar di bawah pembiayaan Asian Banking School dan InvestED dikhususkan bagi wanita kembali bekerja dalam sektor kewangan dan pasaran modal termasuk program latihan **RM5j**
- Pemerkasaan institusi keluarga melalui program-program berikut:
 - a) Program Pembinaan Asas Keluarga Negara; **(a)(b)(c)**
 - b) Program Pengukuhan Nilai Remaja (Program Pendidikan Kesihatan Sosial); **RM20j**
 - c) Subsidi Rawatan Kesuburan; dan
 - d) Kenaikan nilai ambang Kelayakan Bantuan Pesakit Terlantar JKM pendapatan isi rumah kepada RM5,000 **(d)**
RM180j
- Pusat Sokongan Sosial Setempat (PSSS) menawarkan perkhidmatan sosial yang memberikan sokongan emosi termasuk bimbingan dan kaunseling kepada kumpulan sasar seperti wanita, kanak-kanak, warga emas dan OKU untuk mengurangkan isu-isu psikososial **RM8j**

- Memperkenalkan Inisiatif Kesejahteraan Komuniti bertujuan untuk meningkatkan taraf hidup rakyat di Wilayah Persekutuan, sambil membentuk masyarakat yang berdaya saing melalui program-program berikut:
 - a) Program Perkasa Wanita;
 - b) Program Sinergi Menoktahkan Kemiskinan Bandar Wilayah Persekutuan;
 - c) Pengoperasian semula Pusat Transformasi Gelandangan Anjung Kelana;
 - d) Program Tabung Anak Wilayah (TUAH) bagi anak-anak yang lahir di Wilayah Persekutuan mulai 1 Januari 2025;
 - e) Pelebaran skim perlindungan dan keselamatan sosial kepada penjaja dan suri rumah yang tergolong dalam kategori miskin tegar;
 - f) Pelebaran program *Tuition Mission* di ketiga-tiga Wilayah Persekutuan;
 - g) Penganjuran program e-sukan di Wilayah Persekutuan; dan
 - h) Mempertingkatkan kualiti hidup rakyat Wilayah Persekutuan melalui penyelenggaraan dan penambahbaikan kemudahan asas di PPR & PA di Kuala Lumpur, serta di Taman Mutiara Damai dan Taman Mutiara Permai, Wilayah Persekutuan Labuan

- Selaras dengan penekanan kepada analisis gender, Kerajaan akan terus memperkasakan kefahaman mengenai Belanjawan Responsif Gender (*Gender Responsive Budgeting* (GRB)), secara menyeluruh kepada Kementerian dan agensi bagi memastikan belanjawan disediakan adalah inklusif -

47. Anak Muda

- Program Latihan Khidmat Negara 3.0 akan dimulakan secara rintis dengan konsep yang baharu untuk latihan kadet. PDRM dan agensi beruniform lain turut terlibat menjayakan PLKN 3.0 menggunakan fasiliti sedia ada dengan kerjasama Akademi Kenegaraan **RM50j**
- Pelaksanaan Program Rakan Muda bagi menjadi wadah pembinaan potensi dan identiti belia berjati diri **RM25j**
- Skim Step Up Financing di bawah SJKP diperkenalkan sebagai jaminan Kerajaan khusus untuk golongan muda yang ingin memiliki rumah pertama dengan bayaran balik pinjaman yang lebih rendah bagi tempoh lima (5) tahun pertama **RM5b**
- Geran padanan Program Latihan Industri Untuk Perusahaan Kecil dan Sederhana (LiKES) di bawah seliaan TalentCorp untuk PKS dan syarikat pemula kepada pelajar universiti, terutamanya dalam bidang STEM, bagi menawarkan penempatan latihan industri berstruktur **RM10j**

- Tunas Usahawan Belia Bumiputera (TUBE): **RM20j**
 - a) Menggalakkan generasi belia menceburi bidang perniagaan; dan
 - b) Latihan dan bimbingan oleh SME Corp dengan model komprehensif
- Pusat Transit - Anjung Sinar iaitu pusat transit sementara bagi menyediakan sistem sokongan sosial kepada kanak-kanak lepasan institusi Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) bagi memperkasa potensi kanak-kanak dengan menyediakan peluang pendidikan dan kemahiran bagi persediaan ke arah mendepani masa hadapan **RM4.5j**

48. Kanak-kanak

- Pelaksanaan Program Pengukuhan 1,000 Hari Pertama Kehidupan melalui Program Eliminasi Transmisi Hepatitis B dari ibu hamil ke anak melalui saringan awal. Inisiatif ini akan memanfaatkan 420,000 ibu hamil **RM5j**
- Pembinaan 34 prasekolah baharu (RM224j), **RM262j** antaranya di:
 - a) Sekolah Kebangsaan Pakatan Jaya, Kinta Utara, Perak;
 - b) Sekolah Kebangsaan Jalan Kebun, Klang, Selangor;
 - c) Sekolah Kebangsaan Tawang, Bachok, Kelantan;
 - d) Sekolah Kebangsaan (FELDA) Palong 1, Jempol, Negeri Sembilan;

- e) Sekolah Kebangsaan Kelebang Jaya, Chemor, Perak;
dan
- f) Sekolah Kebangsaan Tanjong Tokong, Timur Laut,
Pulau Pinang

Pembinaan 16 TASKA dan TABIKA KEMAS baharu
(RM38j):

- a) Taska KEMAS Pekan PKM Gopeng,
Kampar, Perak;
- b) Taska KEMAS PKM Simpang Pertang,
Jelebu, Negeri Sembilan;
- c) Taska KEMAS Taman Seri Duyong,
Melaka Tengah, Melaka;
- d) Tabika KEMAS Taman Astaka Jaya A,
Segamat, Johor;
- e) Tabika KEMAS Ayer Baloi, Pontian, Johor;
- f) Tabika KEMAS Kampung Sungai Kual, Pontian, Johor;
- g) Tabika KEMAS Sungai Puteri, Rompin, Pahang;
- h) Tabika KEMAS Kampung Bukit Mengawan,
Hulu Terengganu, Terengganu;
- i) Tabika KEMAS Bukit Besi, Dungun, Terengganu;
- j) Tabika KEMAS Kampung Sungai Tapang,
Kuching, Sarawak;

- k)** Tabika KEMAS Sentosa Salim, Sibul, Sarawak;
- l)** Tabika KEMAS Kampung Tambirat, Asajaya, Samarahan, Sarawak;
- m)** Tabika KEMAS Berkembar Medan Klebang Putra 2 dan 3, Kinta, Perak;
- n)** Tabika KEMAS Taman Ayer Keroh Heights, Melaka Tengah, Melaka;
- o)** Tabika KEMAS Pekan Juasseh, Kuala Pilah, Negeri Sembilan; dan
- p)** Pusat Pendidikan Awal Kanak-Kanak (PPAK) KEMAS Bukit Katil, Melaka

- Pembinaan 11 Pusat PERMATA Kurnia baharu: **RM125.4j**
 - a) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Melaka;
 - b) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Sembilan;
 - c) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Perak;
 - d) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Sarawak;
 - e) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Terengganu;
 - f) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Selangor;
 - g) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Pahang;
 - h) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Pulau Pinang;
 - i) Pusat PERMATA Kurnia Negeri Sabah;
 - j) Pusat Pendidikan Awal Kanak-Kanak (Integrasi) PERMATA, Pasir Mas, Negeri Kelantan; dan
 - k) Pusat Pendidikan Awal Kanak-Kanak (Integrasi) PERMATA Negeri Johor

- Pembinaan dua (2) sekolah murid berkeperluan khas baharu iaitu Sekolah Menengah Pendidikan Khas Vokasional (SMPKV) Tuaran, Sabah dan Sekolah Menengah Kebangsaan Pendidikan Khas Johor Bahru, Johor. Sekolah di Johor Bahru bakal menjadi sekolah pertama yang memberi tumpuan sepenuhnya kepada pendidikan anak-anak autistik **RM300j**

- Elaun Murid Berkeperluan Khas RM150 sebulan kepada lebih 110,000 murid OKU **RM200j**
- Bantuan dan sokongan kepada ibu bapa serta anak-anak autisme seperti berikut: **RM33j**
 - a) Bantuan Yuran Pembelajaran Anak Autisme bagi meringankan beban ibu bapa 30,000 anak autisme yang layak (RM15j);
 - b) Bantuan kepada sekolah autistik swasta yang berdaftar dengan KPM untuk melengkapkan kemudahan pembelajaran (RM10j);
 - c) Membangunkan Pusat Perkhidmatan Autisme (RM5j); dan
 - d) Peningkatan kadar wang saku kanak-kanak di institusi JKM (RM3j)
- Program pembangunan dan perkembangan kanak-kanak termasuk: **RM9j**
 - a) Subsidi Yuran Pengasuhan bagi ibu bapa/keluarga berpendapatan per kapita bawah RM800 untuk bandar dan RM500 untuk luar bandar di Taska Institusi;
 - b) Subsidi yuran pengasuhan bagi pendapatan RM5,000 ke bawah di Taska Komuniti;
 - c) Pasukan kebajikan kanak-kanak/pasukan perlindungan kanak-kanak; dan
 - d) Pusat aktiviti kanak-kanak

- Pengurusan dan pengoperasian sementara kanak-kanak yang terkesan akibat proses migrasi di Malaysia di bawah inisiatif 'Alternative to Detention' **RM2j**
- Peruntukan program pendidikan awal kanak-kanak di bawah Jabatan Kemajuan Masyarakat (KEMAS) **RM373j**

49. Warga Emas

- Peruntukan kebajikan warga emas, merangkumi: **RM1b**
 - a) Wang Saku Institusi Warga Emas;
 - b) Bantuan Sosioekonomi Warga Emas;
 - c) Pusat Aktiviti Warga Emas (PAWE); dan
 - d) Unit Penyayang Warga Emas (UPWE)
- Geran Operasi Institusi Warga Emas, Kanak-kanak, OKU oleh NGO **RM20j**

50. Orang Kurang Upaya

- Bantuan Orang Kurang Upaya (OKU) - antaranya untuk bantuan penjagaan pesakit kronik, elaun OKU tidak upaya dan elaun pekerja cacat **RM1.3b**
- Syarat kelayakan gaji bagi menerima Bantuan Elaun Pekerja OKU akan ditingkatkan kepada RM1,700 -
- Membangunkan dan menaik taraf kemudahan fasiliti di IPTA yang lebih mesra OKU **RM20j**

- Meningkatkan keupayaan kehidupan OKU bagi menambah baik taraf hidup dan pendapatan komuniti menerusi Program Pemulihan Dalam Komuniti (PPDK) **RM10j**
- Pemeraksanaan Perkhidmatan Digital Kerajaan melalui GovTech, unit di bawah Kementerian Digital, termasuk memastikan semua kandungan laman sesawang Kerajaan mempunyai ciri-ciri mesra OKU, khususnya dari segi penglihatan dan pendengaran **RM10j**
- Pusat Panggilan Mesra OKU oleh MyGCC bagi memenuhi keperluan pemanggil OKU, seperti menyediakan kemudahan panggilan video dengan bahasa isyarat **RM10j**
- Memperkasa kemudahan pendidikan bagi murid berkeperluan khas dengan menambahbaik fasiliti dan infrastruktur mesra OKU serta membekal peralatan pengajaran dan pembelajaran (PdP) bagi murid berkeperluan khas **RM30j**
- Tiada lagi fi pembaharuan pendaftaran perniagaan bagi OKU melalui Skim 1 OKU 1 Perniagaan -
- Keperluan peralatan kritikal bagi pesakit autisme (KKM) **RM2j**

51. Orang Asli

- Peruntukan masyarakat Orang Asli, termasuk Projek Pembangunan Semula Ladang Orang Asli di seluruh negara **RM376j**
- Inisiatif kerjasama JAKOA dan NGO untuk memelihara kebajikan Orang Asli melalui:
 - a) Pembinaan rumah mesra EPIC Homes; dan
 - b) Membekal air dan elektrik menggunakan kaedah inovatif, pantas dan kos efektif
- Pembangunan profil dan pemetaan kawasan cerun yang berisiko tinggi di perkampungan Orang Asli **RM18j**
- *Community feeding* bagi kanak-kanak Orang Asli **RM15.3j**
- Tajaan pendidikan Orang Asli di institut pengajian tinggi oleh MARA **RM7.5j**

52. Peluang Kedua

- Penambahbaikan Inisiatif Dasar Peluang Kedua (Insolvency 2.0) – Kaedah *Out of The Box Strategy* bagi meningkatkan kecekapan pemprosesan orang bankrap dan diperluas kepada syarikat yang telah dibankrapkan -
- Kerajaan akan terus memperhebatkan Program Peluang Kedua (PEKA) bagi mengembalikan banduan ke dalam masyarakat sebagai insan yang positif melalui program berikut: **RM10j**
 - a) PEKA oleh Jabatan Penjara (RM7j); dan
 - b) PEKA oleh Agensi Antidadah Kebangsaan (AADK) (RM3j)
- Pelanjutan Program Baitul Mahabbah oleh Jabatan Imigresen dengan kerjasama NGO dan pertubuhan antarabangsa berkaitan bagi memastikan kanak-kanak warga asing mendapat perlindungan di tempat sementara yang sesuai selain di Depot Tahanan Imigresen -
- Penggubalan akta baharu bagi membolehkan hukuman tahanan di rumah sebagai alternatif kesalahan tertentu di mana pesalah ini dikehendaki berada di tempat tahanan yang dianggap bersesuaian seperti rumah kediaman, rumah jagaan, asrama pekerja dan lain-lain sepanjang tempoh penahanan dengan syarat-syarat yang telah ditetapkan serta akan dipantau dan diselia oleh Pegawai Penjara -
- RUU Penagih Dadah (Rawatan dan Pemulihan) (Pindaan) 2024 telah diluluskan di Dewan Negara pada 1 Ogos 2024 dan akan dikuatkuasakan pada tahun 2025. Dasar -

pengalihan penyalah guna dadah dari hukuman pemenjaraan ke program rawatan dan pemulihan, yang diterjemahkan melalui pindaan Akta Penagih Dadah (Rawatan dan Pemulihan) 1983 ini, merupakan jalan tengah yang diambil Kerajaan dalam mengimbangi keperluan rawatan dan pemulihan dadah dan bahan serta memastikan keselamatan dan ketenteraman awam terus terpelihara

53. Syiar Islam

- Peruntukan kepada KPWKM untuk menguruskan anak-anak yang teraniaya serta pemulihan semula akidah lanjutan daripada Ops Global yang sedang dijalankan **RM25j**

- Peruntukan keseluruhan bagi hal ehwal Islam **RM2b**

- Menyelenggara sekolah agama rakyat, sekolah tahfiz dan institusi-institusi yang melaksanakan Kelas Al-Quran dan Fardu Ain (KAFA) di premis bukan Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) **RM150j**

- Penambahan seramai 1,500 orang guru KAFA bertujuan untuk meningkatkan kualiti serta keberkesanan pengajaran dan pembelajaran (PdP) Kelas Al-Quran dan Fardu Ain (KAFA) Murid Berkeperluan Khas (MBPK) dan Pra Tahfiz agar seiring dengan pendidikan arus perdana -

- Meningkatkan kadar wang saku kepada pelajar Institut Pengajian Islam dan Dakwah Sabah (IPDAS) Kampus Kudat dan Keningau, Institut Kemahiran Islam Malaysia Sarawak (IKMAS) di Kuching dan Darul Quran JAKIM di Kuala Kubu Bharu seperti berikut:
 - a) Biasiswa Darul Quran:
 - Sijil/Diploma: dari RM450/bulan ke RM550/bulan
 - Ijazah: dari RM550/bulan ke RM650/bulan
 - b) Wang Saku IKMAS:
 - Sijil/Diploma: dari RM100/bulan ke RM200/bulan
 - c) Wang Saku IPDAS:
 - Sijil Lanjutan/Diploma: dari RM100/bulan ke RM200/bulan
 - Sijil: dari RM75/bulan ke RM175/bulan
- Sumbangan khas RM500 kepada lebih 70,000 guru KAFA, guru takmir, imam, bilal, tok siak, noja dan marbut bagi menghargai sumbangan besar mereka

RM14j

RM35j

- Pelaksanaan tiga (3) projek sekolah JAKIM melibatkan pembinaan: **RM92j**
 - a) Sekolah Rendah Agama Presint 16, Putrajaya
 - b) Sekolah Rendah Agama Al-Mahmudiah, Segambut, Kuala Lumpur; dan
 - c) Blok bilik darjah baharu di Sekolah Rendah Agama Saidina Hamzah, Batu Muda, Kuala Lumpur
- Pembinaan Sekolah Menengah Agama MAIWP Labuan (SMA-MAIWPL) di Kampung Sungai Bedaun **RM20j**
- Pembinaan Kompleks Sekolah Menengah Integrasi Sains Tahfiz (SMISTA) Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur **RM10j**
- Geran bantuan sebanyak RM20,000 kepada semua sekolah agama rakyat yang berdaftar di bawah JAKIM -
- Elaun bulanan kepada imam, guru Kafa dan guru takmir **RM730j**

54. Pembangunan Sukan

- Pemerksaan sukan berprestasi tinggi yang turut meliputi Program Podium, Projek Khas Sukan - Program Pembangunan Sukan Olimpik bagi lapan (8) jenis sukan (skuasy, olahraga, renang, terjun, badminton, memanah, taekwando dan berbasikal) dan Program Road to Gold (RTG) sebagai persediaan Sukan Olimpik **RM134j**
- Program Khas Pembangunan Atlet Para (Paralympians) termasuk penyertaan The Malaysian Deaf Sports Association dalam Deaflympics di Tokyo 2025 **RM20j**

- Penyelenggaraan bangunan dan fasiliti KBS yang turut melibatkan ILKBS dan JBSN dengan melibatkan skop: **RM50j**
 - a) Kerja-kerja penyelenggaraan dan/atau pembaikan kecil seperti pembaikan tandas, penggantian jubin yang kopak, simen kawasan yang berlubang, kerosakan kecil pada pagar/bumbung, cat dan lain-lain berkaitan; dan
 - b) Pembelian *loose furniture*
- Geran Padanan Sukan (GPS) dengan skop geran dihadkan kepada pelaksanaan program yang melibatkan pertandingan sukan sahaja serta melibatkan persatuan/NGO yang tidak mampu menampung perbelanjaan sendiri untuk mengadakan pertandingan **RM30j**
- Peruntukan untuk Pasukan Harimau Malaya, Pasukan Bawah 18 dan Bawah 13, dengan kerjasama FAM bagi mendapatkan jurulatih terbaik, mengikuti sesi latihan terbaik serta diberi ganjaran yang setimpal kepada pemain **RM15j**
- Peruntukan untuk sukan kriket **RM1j**
- Pemerksaan e-sukan melalui pembangunan bakat, TVET e-sukan dan menaik taraf arena e-sukan **RM20j**
- Peruntukan kepada Yayasan Kebajikan Atlet Kebangsaan (YAKEB) bagi menampung keperluan perubatan dan peralatan sokongan kepada mereka yang memerlukan **RM2j**
- Pembangunan sukan air, termasuk menaik taraf fasiliti, menyelenggara peralatan, menggalakkan penganjuran acara sukan air peringkat kebangsaan dan antarabangsa di Wilayah Persekutuan **RM5j**

- Peruntukan bagi menyelenggara, menaik taraf dan membina kemudahan sukan **RM136j**

55. Kesukarelawanan

- Pelaksanaan Program Perpaduan, Integrasi Nasional dan Keharmonian bagi memupuk semangat perpaduan serta jati diri **RM50j**
- Geran padanan bersama-sama Yayasan GLIC/GLC dan NGO bagi memperhebat pelbagai program khidmat sosial **RM100j**
- Inisiatif Gotong-Royong PIBG MADANI di semua sekolah di seluruh negara **RM20j**
- Memperkasa peranan Kawasan Rukun Tetangga (KRT) sebagai penghubung jalin (*bridge builder*) dalam komuniti **RM20j**
- Pembaikan dan penyelenggaraan premis perpaduan bagi meningkatkan perkhidmatan awam kepada rakyat **RM10j**
- Penyelenggaraan Rumah Ibadat Bukan Islam (RIBI) seluruh negara termasuk Sabah dan Sarawak untuk membantu dalam kerja-kerja pembaikan, pengubahsuaian dan penyelenggaraan yang ditetapkan oleh Kerajaan di bawah program RIBI **RM50j**
- Program Jiwa Murni atau Civil Military Cooperation (CIMIC) sebagai wadah pengukuhan hubungan antara angkatan bersenjata dan rakyat melalui penganjuran gotong-royong dan naik taraf prasarana komuniti **RM10j**

56. Bahasa & Karya Kreatif

- Peruntukan untuk Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) untuk bekerjasama dengan penggiat budaya dan bahasa untuk mempergiat aktiviti budaya, bahasa dan kesusasteraan khususnya dalam kalangan generasi muda termasuk memelihara bahasa kaum minoriti seperti etnik Siam **RM50j**
- Peruntukan Dana Kandungan Kreatif (DKK) bagi mempromosi karya terutamanya yang berteraskan semangat kenegaraan **RM65j**
- Inisiatif Film in Malaysia Incentive (FIMI) melalui rebat tunai bagi terus menggalakkan kandungan kreatif berkualiti tinggi, menarik produksi asing serta membangunkan reputasi Malaysia sebagai hab kandungan kreatif **RM38j**
- Pembangunan karya kreatif dengan industri seni dan kreatif tempatan melalui MyCreative Ventures seperti: **RM25j**
 - a) Suntikan ekuiti bagi syarikat berpotensi tinggi (RM10j);
 - b) Program pemerksaan industri kreatif melalui program Kembara RIUH (RM10j); dan
 - c) Pembiayaan bagi Usahawan Sosial Kreatif (RM5j)
- Program Belia Kreatif Komuniti MADANI untuk golongan belia dalam meningkatkan penerbitan kandungan kreatif yang bermutu dan berkualiti, khususnya dalam bidang perfileman untuk tempoh dua (2) tahun di bawah SKMM **RM30j**

- Mentransformasi bangunan Pejabat Pos Lama Ipoh, Perak sebagai sebuah hab kesenian seni visual dengan pengisian galeri berasaskan inovasi dan seni teknologi digital **RM5j**
- Peruntukan bagi ASWARA **RM44.3j**
- Inisiatif CEMI iaitu dana atau geran pembidaan artis bertujuan membida artis-artis luar negara untuk melaksanakan konsert di Malaysia dan menarik kedatangan pengunjung dari negara-negara luar seterusnya merancakkan aktiviti ekonomi dan memberi nilai pulangan kepada negara **RM10j**

57. Keselamatan Dalam Negeri & Pertahanan

- Peruntukan Kementerian Dalam Negeri (KDN) **RM19.5b**
- Peruntukan aset khusus untuk PDRM dan agensi beruniform bagi menjamin keselamatan dalam negeri **RM2.1b**
- Pembinaan beberapa pejabat polis baharu melibatkan antaranya: **RM2.1b**
 - a) Ibu Pejabat Polis Kontinjen Pahang;
 - b) Ibu Pejabat Polis Daerah Wangsa Maju;
 - c) Ibu Pejabat Polis Daerah Petaling Jaya; dan
 - d) Balai Polis Tanjung Minyak
- Peruntukan Kementerian Pertahanan (MINDEF) **RM21.2b**

- Kerja senggara dan pembaikan serta perolehan aset-aset ketenteraan baharu bagi memastikan kesiagaan penuh Angkatan Tentera Malaysia (ATM). Pada tahun hadapan, Kerajaan akan menerima aset baharu antaranya: **RM5.8b**
 - a) Tiga (3) Unmanned Aerial System (UAS) di bawah TUDM; dan
 - b) Sembilan (9) Fast Interceptor Craft (FIC) kepada TLDM
- Program baharu PROTÉGÉ – Veteran akan diperkenalkan khusus untuk mewajibkan kontraktor menyediakan peluang pekerjaan untuk veteran ATM, terutamanya yang punyai kelayakan TVET -
- Peruntukan untuk menyelenggara penjara termasuk: **RM80j**
 - a) Penambahbaikan kemudahan fasiliti (harta modal) di Pusat Latihan Pegawai Penjara Malaysia; dan
 - b) Pembaikan dan mengecat bangunan asrama Institut Koreksional Malaysia serta kerja-kerja berkaitan
- Peruntukan bagi aktiviti penguatkuasaan dan *Search & Rescue* termasuk melibatkan anjing K9, Bomba, KDN dan JKDM **RM75j**
- Tumpuan khusus bagi membangunkan industri ketenteraan tempatan melalui pemindahan teknologi daripada pembekal aset ketenteraan tempatan seperti Aerodyne -

58. Urusan Sempadan Negara

- Penambahan dan penyelenggaraan aset-aset perairan merangkumi perolehan baharu di bawah Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia (APMM) iaitu: **RM660j**
 - a) Enam (6) kapal di bawah Ship Life Extension Programme Fasa 2 (RM150j);
 - b) Sebuah kapal Multi-Purpose Mission Ship (RM350j); dan
 - c) Dua (2) kapal Ronda Generasi Baharu (RM160j)
- Projek memperkasa sempadan negara, termasuk: **RM1b**
 - a) Pembinaan baharu dan naik taraf ICQS di Rantau Panjang dan Bukit Berapit;
 - b) Pembinaan dua (2) pos sempadan baharu di Bantul dan Serudung, Sabah;
 - c) Membekalkan badan penguat kuasa dengan teknologi dron dan AI untuk meningkatkan capaian kawasan boleh diawasi; dan
 - d) Pembangunan pekan-pekan yang bersempadan dengan Kalimantan, Indonesia dan Selatan Thailand diberi keutamaan bagi penyediaan prasarana asas serba lengkap termasuk RM50 juta untuk pembinaan jambatan Rantau Panjang ke Golok dan Pengkalan Kubor ke Tumpat

- Projek Transformasi Bekalan Air Bersih Melalui Sistem Bekalan Air Hibrid (air hujan dan air bawah tanah) di Zon Selamat Pantai Timur Sabah (ESSZONE) **RM5j**
- Terkait urusan keluar masuk sempadan negara: -
 - a) Agensi Kawalan dan Perlindungan Sempadan Malaysia (MCBA) telah ditubuhkan bagi meningkatkan kecekapan pengurusan keluar masuk sempadan (RM24.9j);
 - b) Memperluaskan kemudahan sistem pagar automatik kepada lebih banyak negara bagi memudahkan urusan pengunjung luar ke Malaysia; dan
 - c) Inisiatif memperkasa kawalan pintu masuk negara termasuk penggunaan kaedah kod QR bagi memeriksa penumpang bas dan pengguna motosikal di pintu masuk Bangunan Sultan Iskandar (BSI) dan Kompleks Sultan Abu Bakar (KSAB) untuk memendekkan masa pemeriksaan sehingga 40% (RM20j)
- Peruntukan penyelenggaraan dan pembaikan kapal United States Coast Guard Cutter (USCGC) **RM15j**

59. Penjawat Awam

- Kementerian Kesihatan akan melaksanakan sistem kerja baharu di hospital dan klinik kesihatan secara bersasar. Bagi fasiliti kesihatan yang mengguna pakai sistem ini, Elaun Tugas Atas Panggilan dinaikkan antara RM55 hingga RM65 kepada Pegawai Perubatan dan Pegawai Pergiian mengikut bidang perkhidmatan dan Jabatan tertentu -

- Program APEL.Q di bawah kendalian INTAN diperkenalkan di mana Kerajaan akan menanggung kos pengajian sebanyak 50% atau maksimum RM15,000 kepada penjawat awam yang telah berkhidmat melebihi 15 tahun untuk melanjutkan pengajian ke peringkat yang lebih tinggi **RM15j**
- Meluaskan penyerahan Program Hal Ehwal Kesatuan Sekerja (PHEKS) kepada lebih banyak kesatuan sekerja yang layak menerima bantuan untuk melaksanakan program-program latihan kepada 1,743 kesatuan induk dan cawangan kesatuan sekerja **RM10j**
- Program Pembelajaran Berasaskan Kerja atau *Work-Based Learning* (WBL) bertujuan untuk meningkatkan tahap pendidikan warga ATM terutamanya anggota lain-lain pangkat yang memiliki syarat kelayakan masuk minimum SPM **RM3j**
- Membina, menyelenggara dan membaik pulih semua kuarters penjawat awam termasuk guru, doktor, polis, bomba, penjara dan Rumah Keluarga Angkatan Tentera (RKAT) **RM1.8b**
- Pemerkasaan Pejabat Konsular Luar dengan penambahbaikan aset **RM5j**
- Skim Pembiayaan Perumahan Muda di bawah Lembaga Pembiayaan Perumahan Sektor Awam (LPPSA) bagi manfaat penjawat awam muda yang ingin memohon pembiayaan perumahan untuk tempoh sehingga 40 tahun **-**

- Skim Ex-Gratia Bencana Kerja ditambahbaik meliputi perkara-perkara berikut:
 - a) Bayaran faedah Ex-Gratia Operasi (EXO) secara sekali sahaja (*one-off*) sehingga maksimum RM50,000 diwujudkan khasnya bagi anggota pasukan keselamatan dan agensi penguatkuasaan yang mengalami hilang upaya kekal akibat kemalangan semasa bertugas dalam operasi (*wounded in action*) bagi bencana kerja mulai tahun 2024;
 - b) Bayaran faedah Ex-Gratia Pukul (EXP) secara sekali sahaja (*one-off*) sebanyak RM20,000 diberikan sebagai tambahan kepada waris bagi kes kematian akibat kemalangan semasa bertugas mulai tahun 2024;
 - c) Kadar Elaun Layanan Sentiasa (ELS) dinaikkan sebanyak 200% daripada RM500 sebulan kepada RM1,500 sebulan kepada pegawai yang layak;
 - d) Bayaran faedah Ex-Gratia Hilang Upaya Sementara (EXS) bagi pegawai yang diluluskan Cuti Sakit Lanjutan akibat kemalangan semasa bertugas sebanyak RM25 sehari dan terhad kepada 180 hari setahun; dan
 - e) Skop liputan Skim Ex-Gratia Bencana Kerja juga diperluaskan sebagai perlindungan kepada pegawai yang diarahkan menghadiri temujanji kesihatan di hospital/fasiliti kesihatan

- Kadar Bantuan Sara Hidup bagi veteran ATM yang tidak berpencen dinaikkan kepada RM500 sebulan bagi menghargai jasa mereka -
- Pelanjutan bayaran Penghargaan Khas Kepada Pesara dan penerima pencen terbitan mulai Januari hingga Disember 2025 -
- Penganjuran Anugerah Perkhidmatan Awam MADANI bagi mendorong penjawat awam memberikan perkhidmatan terbaik kepada rakyat termasuk menggalakkan budaya daya cipta -
- Pelaksanaan Sistem Saraan Perkhidmatan Awam (SSPA) secara berfasa berkuat kuasa mulai 1 Disember 2024 melibatkan pelarasan gaji sebanyak 15% kepada Kumpulan Pelaksana dan Kumpulan Pengurusan dan Profesional serta 7% kepada Kumpulan Pengurusan Tertinggi. Dengan SSPA yang baharu, penjawat awam akan memperoleh pendapatan minimum berjumlah RM2,115 sebulan -
- Pelarasan pencen secara berfasa berdasarkan pelarasan peratusan ke atas gaji akhir pesara mengikut kumpulan perkhidmatan masing-masing, termasuklah pesara Angkatan Tentera Malaysia (ATM) selaras dengan pelaksanaan SSPA -

- Bayaran insentif penjawat awam yang akan dibuat pada akhir Februari 2025 seperti berikut:
 - a) Bantuan Khas Kewangan sebanyak RM500 kepada semua penjawat awam gred 56 dan ke bawah termasuk lantikan kontrak; dan
 - b) Bantuan Khas Kewangan turut diberikan kepada semua pesara Kerajaan termasuk veteran berpencen serta veteran tidak berpencen sebanyak RM250

-

